

کنم در پرده با آهنگ نوبار
الهی خاطر وشت درمغوش
الهی جامه صد چاک چون گل
الهی جسم لغیر چون پرگاه
الهی ساغر خم خانه راز
الهی برزبانم ناله چند
مگر آن ناله کان گردون غرامت
بلین پرگاه آتشین زبان را
ولم را کن چشراغ برق بیتاب
بلین فواره خون سر مرده را
نگل خواهم نه زنگ و بونه یانغی
مگر آن لاله کان چسره برافوت
غرض از می نه طلب ازایانغی
تناسوز بکیفی عطا کن
که مستان شراب حدست آن

کشم یک بار این مرغوله آواز
الهی طبع مثل شعله در جوش
الهی مضطرب دل مثل بلبل
الهی برق سوز آه سگاه
آله باده از پا در انداز
الهی بر لبم تبخاله چند
همان تبخاله کان دوزخ مقامت
بد غنچه زلب شیاخ فغان را
بلین موج نفس رانض سیاب
بلین رسوا با و باشی نگه را
هوس دارم بدل چون لاله دغی
درون سینه زنگین نفس سوخت
وے اشتگی پیرادماغی
ز قید معرفت دل را رها کن
بعوی خودش خود حجت ست آن

له بکار الفیض
عسل با چه و چه
له خلق تشنه فغان
له جان تشنه فغان
له نفس تشنه فغان
له جگر تشنه فغان
له دامن تشنه فغان
له مردم تشنه فغان
له دردم تشنه فغان
له دردم تشنه فغان
له سوختن تشنه فغان
له قیام تشنه فغان

بآن رنگے کہ شد آرایش گل
 بآن فرقی کہ تاج او شود خاک
 بآن چلکے کہ خنجر بر فوژد
 بآن دردے کہ ز وصحت گریزد
 بآن عشقی کہ عالم بسمل اوست
 بآن زخمی کہ شد ناسور در دل
 بآن خاطر کہ جو یای جنون است
 بآن دستی کہ پائے جام گردید
 بآن ناگہ کہ رنگ او سیاه است
 بآن شمی کہ قنات نامش
 بآن ابرو کہ تیغ بے نیام است
 بآن باوہ کہ در دم راست دار
 بپاکی شراب بزمستان
 بجوش میکشان صاف مشرب
 بدھبام شراب پر وہ موزم

بآن شورے کہ شد توقیر بلبل
 بآن حبیبے کہ زیب او بود چاک
 بآن گریہ گرہ کان در گلوزد
 بآن آتش کہ اسپندش نخیزد
 بآن حسنی کہ مہ نور دل اوست
 بآن دامنے کہ رشک شمع محفل
 بآن شیشہ کہ دامن سزگون است
 بآن عاشق کہ رسوا نام گردید
 بآن اشکی کہ سلیش تابا بہ است
 بآن رلفے کہ مے گویند دوش
 بآن مثرگان کہ تیرش یک شہام است
 بآن مے کان مونی را کردیک
 بنور ماہ جسام مے پرستان
 برقص صوفیان پاک مذہب
 کہ شمع بزم وحدت بر فروزم

سہ گہ در گزین
 کنایہ از بند کردن گویا
 سہ سالہ آواز بلند
 کہ از سوز دل پر پیوست
 آن بسیاری
 غایت
 شمع
 سہ
 کہ بر کردن تمام
 سہ
 کردن کار سہ در سہ
 وارن و در واقع در سہ
 سہ
 و شمشیر

بیروز از می روشن چرخم
کشم کیمیز پا زنجیر تقلید
نیم شمشاد باغ خود نمائی
نهستم سر پرست شیخ شدو
نیم رندے کہ بے بادہ شومست
حرم دایم نہ من بچسانہ دایم
نہ از کثرت نہ از قلت نشانم
غلاباتی منم شاد پرستم
تودانی کار داری دل من
تو میدانی نہ ستم نہ شیعہ

کہ بے تیرو شد کاغذ دایم
زندایم نہ سایہ چرخ و تھیست
پسندم نیست کافر ناجرائی
نذارم بار رسول اللہ من و تو
نیم ملام کہ دارم سبب در دست
ہین یک معنی بیگانہ دایم
نہ از جلوت نہ از خلوت نشانم
چہ از ہشیما یمست استم
تودانی جلود آب گل من
بدل جادادہ فصل شنیعہ

۱۰۰
۱۰۱
۱۰۲
۱۰۳
۱۰۴
۱۰۵
۱۰۶
۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰
۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰
۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰
۴۰۱
۴۰۲
۴۰۳
۴۰۴
۴۰۵
۴۰۶
۴۰۷
۴۰۸
۴۰۹
۴۱۰
۴۱۱
۴۱۲
۴۱۳
۴۱۴
۴۱۵
۴۱۶
۴۱۷
۴۱۸
۴۱۹
۴۲۰
۴۲۱
۴۲۲
۴۲۳
۴۲۴
۴۲۵
۴۲۶
۴۲۷
۴۲۸
۴۲۹
۴۳۰
۴۳۱
۴۳۲
۴۳۳
۴۳۴
۴۳۵
۴۳۶
۴۳۷
۴۳۸
۴۳۹
۴۴۰
۴۴۱
۴۴۲
۴۴۳
۴۴۴
۴۴۵
۴۴۶
۴۴۷
۴۴۸
۴۴۹
۴۵۰
۴۵۱
۴۵۲
۴۵۳
۴۵۴
۴۵۵
۴۵۶
۴۵۷
۴۵۸
۴۵۹
۴۶۰
۴۶۱
۴۶۲
۴۶۳
۴۶۴
۴۶۵
۴۶۶
۴۶۷
۴۶۸
۴۶۹
۴۷۰
۴۷۱
۴۷۲
۴۷۳
۴۷۴
۴۷۵
۴۷۶
۴۷۷
۴۷۸
۴۷۹
۴۸۰
۴۸۱
۴۸۲
۴۸۳
۴۸۴
۴۸۵
۴۸۶
۴۸۷
۴۸۸
۴۸۹
۴۹۰
۴۹۱
۴۹۲
۴۹۳
۴۹۴
۴۹۵
۴۹۶
۴۹۷
۴۹۸
۴۹۹
۵۰۰
۵۰۱
۵۰۲
۵۰۳
۵۰۴
۵۰۵
۵۰۶
۵۰۷
۵۰۸
۵۰۹
۵۱۰
۵۱۱
۵۱۲
۵۱۳
۵۱۴
۵۱۵
۵۱۶
۵۱۷
۵۱۸
۵۱۹
۵۲۰
۵۲۱
۵۲۲
۵۲۳
۵۲۴
۵۲۵
۵۲۶
۵۲۷
۵۲۸
۵۲۹
۵۳۰
۵۳۱
۵۳۲
۵۳۳
۵۳۴
۵۳۵
۵۳۶
۵۳۷
۵۳۸
۵۳۹
۵۴۰
۵۴۱
۵۴۲
۵۴۳
۵۴۴
۵۴۵
۵۴۶
۵۴۷
۵۴۸
۵۴۹
۵۵۰
۵۵۱
۵۵۲
۵۵۳
۵۵۴
۵۵۵
۵۵۶
۵۵۷
۵۵۸
۵۵۹
۵۶۰
۵۶۱
۵۶۲
۵۶۳
۵۶۴
۵۶۵
۵۶۶
۵۶۷
۵۶۸
۵۶۹
۵۷۰
۵۷۱
۵۷۲
۵۷۳
۵۷۴
۵۷۵
۵۷۶
۵۷۷
۵۷۸
۵۷۹
۵۸۰
۵۸۱
۵۸۲
۵۸۳
۵۸۴
۵۸۵
۵۸۶
۵۸۷
۵۸۸
۵۸۹
۵۹۰
۵۹۱
۵۹۲
۵۹۳
۵۹۴
۵۹۵
۵۹۶
۵۹۷
۵۹۸
۵۹۹
۶۰۰
۶۰۱
۶۰۲
۶۰۳
۶۰۴
۶۰۵
۶۰۶
۶۰۷
۶۰۸
۶۰۹
۶۱۰
۶۱۱
۶۱۲
۶۱۳
۶۱۴
۶۱۵
۶۱۶
۶۱۷
۶۱۸
۶۱۹
۶۲۰
۶۲۱
۶۲۲
۶۲۳
۶۲۴
۶۲۵
۶۲۶
۶۲۷
۶۲۸
۶۲۹
۶۳۰
۶۳۱
۶۳۲
۶۳۳
۶۳۴
۶۳۵
۶۳۶
۶۳۷
۶۳۸
۶۳۹
۶۴۰
۶۴۱
۶۴۲
۶۴۳
۶۴۴
۶۴۵
۶۴۶
۶۴۷
۶۴۸
۶۴۹
۶۵۰
۶۵۱
۶۵۲
۶۵۳
۶۵۴
۶۵۵
۶۵۶
۶۵۷
۶۵۸
۶۵۹
۶۶۰
۶۶۱
۶۶۲
۶۶۳
۶۶۴
۶۶۵
۶۶۶
۶۶۷
۶۶۸
۶۶۹
۶۷۰
۶۷۱
۶۷۲
۶۷۳
۶۷۴
۶۷۵
۶۷۶
۶۷۷
۶۷۸
۶۷۹
۶۸۰
۶۸۱
۶۸۲
۶۸۳
۶۸۴
۶۸۵
۶۸۶
۶۸۷
۶۸۸
۶۸۹
۶۹۰
۶۹۱
۶۹۲
۶۹۳
۶۹۴
۶۹۵
۶۹۶
۶۹۷
۶۹۸
۶۹۹
۷۰۰
۷۰۱
۷۰۲
۷۰۳
۷۰۴
۷۰۵
۷۰۶
۷۰۷
۷۰۸
۷۰۹
۷۱۰
۷۱۱
۷۱۲
۷۱۳
۷۱۴
۷۱۵
۷۱۶
۷۱۷
۷۱۸
۷۱۹
۷۲۰
۷۲۱
۷۲۲
۷۲۳
۷۲۴
۷۲۵
۷۲۶
۷۲۷
۷۲۸
۷۲۹
۷۳۰
۷۳۱
۷۳۲
۷۳۳
۷۳۴
۷۳۵
۷۳۶
۷۳۷
۷۳۸
۷۳۹
۷۴۰
۷۴۱
۷۴۲
۷۴۳
۷۴۴
۷۴۵
۷۴۶
۷۴۷
۷۴۸
۷۴۹
۷۵۰
۷۵۱
۷۵۲
۷۵۳
۷۵۴
۷۵۵
۷۵۶
۷۵۷
۷۵۸
۷۵۹
۷۶۰
۷۶۱
۷۶۲
۷۶۳
۷۶۴
۷۶۵
۷۶۶
۷۶۷
۷۶۸
۷۶۹
۷۷۰
۷۷۱
۷۷۲
۷۷۳
۷۷۴
۷۷۵
۷۷۶
۷۷۷
۷۷۸
۷۷۹
۷۸۰
۷۸۱
۷۸۲
۷۸۳
۷۸۴
۷۸۵
۷۸۶
۷۸۷
۷۸۸
۷۸۹
۷۹۰
۷۹۱
۷۹۲
۷۹۳
۷۹۴
۷۹۵
۷۹۶
۷۹۷
۷۹۸
۷۹۹
۸۰۰
۸۰۱
۸۰۲
۸۰۳
۸۰۴
۸۰۵
۸۰۶
۸۰۷
۸۰۸
۸۰۹
۸۱۰
۸۱۱
۸۱۲
۸۱۳
۸۱۴
۸۱۵
۸۱۶
۸۱۷
۸۱۸
۸۱۹
۸۲۰
۸۲۱
۸۲۲
۸۲۳
۸۲۴
۸۲۵
۸۲۶
۸۲۷
۸۲۸
۸۲۹
۸۳۰
۸۳۱
۸۳۲
۸۳۳
۸۳۴
۸۳۵
۸۳۶
۸۳۷
۸۳۸
۸۳۹
۸۴۰
۸۴۱
۸۴۲
۸۴۳
۸۴۴
۸۴۵
۸۴۶
۸۴۷
۸۴۸
۸۴۹
۸۵۰
۸۵۱
۸۵۲
۸۵۳
۸۵۴
۸۵۵
۸۵۶
۸۵۷
۸۵۸
۸۵۹
۸۶۰
۸۶۱
۸۶۲
۸۶۳
۸۶۴
۸۶۵
۸۶۶
۸۶۷
۸۶۸
۸۶۹
۸۷۰
۸۷۱
۸۷۲
۸۷۳
۸۷۴
۸۷۵
۸۷۶
۸۷۷
۸۷۸
۸۷۹
۸۸۰
۸۸۱
۸۸۲
۸۸۳
۸۸۴
۸۸۵
۸۸۶
۸۸۷
۸۸۸
۸۸۹
۸۹۰
۸۹۱
۸۹۲
۸۹۳
۸۹۴
۸۹۵
۸۹۶
۸۹۷
۸۹۸
۸۹۹
۹۰۰
۹۰۱
۹۰۲
۹۰۳
۹۰۴
۹۰۵
۹۰۶
۹۰۷
۹۰۸
۹۰۹
۹۱۰
۹۱۱
۹۱۲
۹۱۳
۹۱۴
۹۱۵
۹۱۶
۹۱۷
۹۱۸
۹۱۹
۹۲۰
۹۲۱
۹۲۲
۹۲۳
۹۲۴
۹۲۵
۹۲۶
۹۲۷
۹۲۸
۹۲۹
۹۳۰
۹۳۱
۹۳۲
۹۳۳
۹۳۴
۹۳۵
۹۳۶
۹۳۷
۹۳۸
۹۳۹
۹۴۰
۹۴۱
۹۴۲
۹۴۳
۹۴۴
۹۴۵
۹۴۶
۹۴۷
۹۴۸
۹۴۹
۹۵۰
۹۵۱
۹۵۲
۹۵۳
۹۵۴
۹۵۵
۹۵۶
۹۵۷
۹۵۸
۹۵۹
۹۶۰
۹۶۱
۹۶۲
۹۶۳
۹۶۴
۹۶۵
۹۶۶
۹۶۷
۹۶۸
۹۶۹
۹۷۰
۹۷۱
۹۷۲
۹۷۳
۹۷۴
۹۷۵
۹۷۶
۹۷۷
۹۷۸
۹۷۹
۹۸۰
۹۸۱
۹۸۲
۹۸۳
۹۸۴
۹۸۵
۹۸۶
۹۸۷
۹۸۸
۹۸۹
۹۹۰
۹۹۱
۹۹۲
۹۹۳
۹۹۴
۹۹۵
۹۹۶
۹۹۷
۹۹۸
۹۹۹
۱۰۰۰

مناجات

بیا اے ساتی مہر و خضر پیے
مگر آن سے کہ از دل غم رہاید
مگر آن سے کہ از عصیان رہاند
مگر آن سے کہ رب کردہ مظهر

سرت گردم بدہ یک جبر عمی
مگر آن سے کہ ایام غم فزاید
مگر آن سے کہ در جنبت رساند
مگر آن سے کہ نام اوست کوثر

بزرگ لعل چوین چشم خروست	لکڑی آن کے کہ صورت ساز پہوست
کہ روزم گشت شب ہم صبح شد نام	طفیل ساقے کو تر بن جام
بشد شام حسد در شغل بازی	صباحم شام شد در تر کمازی
کہ شد یک دست فضل حلقہ در	ز پیری شد چنان قدم سر
ز قوت ناتوانی بر پنجہ	تر کزل بہر اعضا شد شکنجہ
بلب شد خمیہ افکن جان پزان	انگہ راست عصا از دست فرگان
غضب شد شام عیش من سچ شد	چو مشک ناب من کافور تر شد
چو دست مرتعش لرزندہ گفتار	سلاسل بہر پاشد موج زقار
مژہ را کر و خمیہ چشم دیدن	سراسر شد گران گوش شنیدن
ندام بوی سیر و گشت و شک	بز و مینی شنیدن بر تر و خشک
چو پر سی راست خود کم کام گردید	زبان را ذائقہ در کام فروید
کہ شد یک دست نبض نجی دست	بشد جاہ بلند سچان پست
گلین مسجود ناز بے نیازی	پردہ افتاد کی راسد فرازی
پے سوز درون اخگر نباشم	کہ من منت کش دیگر نباشم
نہ در خاطر ہوا کے کفن دارم	نہ در دل آرزوی دفن دارم

لکڑی آن کے کہ صورت ساز پہوست
 بزرگ لعل چوین چشم خروست
 کہ روزم گشت شب ہم صبح شد نام
 صباحم شام شد در تر کمازی
 کہ شد یک دست فضل حلقہ در
 ز پیری شد چنان قدم سر
 تر کزل بہر اعضا شد شکنجہ
 انگہ راست عصا از دست فرگان
 چو مشک ناب من کافور تر شد
 سلاسل بہر پاشد موج زقار
 سراسر شد گران گوش شنیدن
 بز و مینی شنیدن بر تر و خشک
 زبان را ذائقہ در کام فروید
 بشد جاہ بلند سچان پست
 پردہ افتاد کی راسد فرازی
 کہ من منت کش دیگر نباشم
 نہ در دل آرزوی دفن دارم

نئی گویم گل باغ جستان کن
 بشیرین کاری شوریدہ کا
 چراغ لفظ را پروانہ گردان
 درین وحشت سرافزاند کم کن
 مگر در دل بدہ یک ذرہ درد
 زبان را کن بہ بزم خامشی شمع
 دلم را غنچہ سان لبریز خون کن
 شرابم گاہ گاہ آب ہستم
 نخو اہم می نخو اہم جام از تو
 کہ گویند مہمان این بندہ است

کہ نیک اختر در انبوه بدان کن
 گرامی مایه وہ نازک نیا لے
 جلال حرف را دیوانہ گردان
 ز خاک یکدہ پیانہ ام کن
 نہ تیر غم بدست سینہ گردے
 پریشان جلوہ گرد و خاطر جمع
 و مانع عقل راند جنون کن
 سرت گردم کہ از عشق تو مسم
 ولیکن پین گشتہ نام از تو
 سبقت خوان ہوا و تو ہمہ زوت

بیایستی بیا حاجت رو شو
 بده جام شراب پشت دارم
 مرا و از یبدا صناف تنمایش
 که فلک او چو نقش تازه بست

طرب بگیرند شوعشرت فزاشو
که حمد حق تعالی بر نگارم
مرا و را ارزو آلاش نیایش
بر انداز بلند انداز^ه بست

۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

نقیض و ضد بهالم آفریده
 شرت آتش سنگ از قدرت بخش
 بود رنگی که بوسه منظر اوست
 به قدرت صد استعجاب پیدا
 کتاب حکمتش بیک نکته نیست
 ورق داغ از کنار جبهه اش دو
 همین بس از شنایش او حکیم است
 اگر همچو منصف ببیند
 بیگینی بلاغت هم فصاحت
 ولیکن هم صنائع هم بدائع
 اگر گویم که هست آن برار اوست
 چه گویم از شکوه کبریائی
 بفرقان خویشتن را خوش ستود
 ز ماهی هر چه اشیاء باهاست
 گه گرمی باز از همه اوست

ز روس هر کی پروه کشیده
 دیده بوزنگ از صفت خویش
 چگویم من بران نگو بران بخت
 به صفت صد استغراب پیدا
 مگر چکار شک را نقطه نیست
 ز پایش پا ورق محروم و مجبور
 همه علم بسیط اوست یم است
 ز هر آیت گل مقصود چیند
 همه مضمون حلاله با لطافت
 ازان این یک قسم گردنیایم
 بود گو مصیبت چو گان عقیدت
 چه رنم حرف ز نشان خندائی
 بهر جاجلوه دیگر نموده
 بصناعی او حاد دل گوا دست
 گه منشأ گفتار همه اوست

بکار با صفت
 کلمات از قلم
 در خفا که دران از
 کشف صلاحت
 بکاف قلم نیست
 میرسد آن ز بار است
 چکات قلمی را در
 توفیق
 کلمات از قلم
 در خفا که دران از
 کشف صلاحت
 بکاف قلم نیست
 میرسد آن ز بار است
 چکات قلمی را در
 توفیق

کے نو چہ راع و گہمت گل	کے پروا نہ باشد گاہ بلیل
بہم ارض و سہارا گر چہ دہم	بنور مہر ذرہ بر فہر و زم
مگر نتوان دہن وادشنا کرد	چو کردا یوان بعلیین بنا کرد
ہمانا او تقالے بے مثال ست	زبان ناطقہ در حد لال ست
سند در حد این مصلع خوام	ترہن خالق مخلوق دانم

نعت

بیاساتی بدہ جام شرابم	کمن از نازش بیجا کبابم
بدہ ساتی شراب نجبہ گوام	کہ از دل بر زبان این حرف آرام
شراب احمدی در جام دارم	سر آخار در انجم دارم
چکویم در شنا چون ایزد پاک	خطابش داد شمع بزم لولاک
بزرگی کرد حق وادش بزرگی	بزرگی آنکہ گویندش سترگی
مینزد گر وہ انبیا کرد	طلوع خیل صبح اصفیا کرد
چو داد آوا بدیدہ جای خست	باسم عظم خود نامور خست

منقبت

کجائی ساتی لالہ بنا گوش	کہ گل گردید شمع مجلس ہوش
-------------------------	--------------------------

۱۰۰۱۲۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰۵۱۵۲۵۳۵۴۵۵۵۶۵۷۵۸۵۹۶۰۶۱۶۲۶۳۶۴۶۵۶۶۶۷۶۸۶۹۷۰۷۱۷۲۷۳۷۴۷۵۷۶۷۷۷۸۷۹۸۰۸۱۸۲۸۳۸۴۸۵۸۶۸۷۸۸۸۹۹۰۹۱۹۲۹۳۹۴۹۵۹۶۹۷۹۸۹۹۱۰۰

بیاساقی بیانمخوار من باش	به پیانه گساری یار من باش
بد جام شراب خوشگوارم	به غفلت نبض بهشیاری سپام
بقا نونے ترنم برفشانم	وزنم به بر جگر با زخم راغم
تنگ بعدش کنم چون پرده ساز	چو بلبس بر کشم یک بار آواز
بجا آرند حکم رسولم	تو لادار اولاد بنو لم
پس از نعت ست لازم مدح عترت	چپه گویم در بیانم نیست و سحت
که هر دو قسره العین بقول اند	که هر دو راکب دوش رسول اند
در شوار عسان و قار اند	گل خوشترنگ باغ اقتحار اند
نوسیم قول اهل چار نذهب	که می گویند از صافی مشرب
شروع نامور بزم ولایت	لموع طور سینای هدایت
مشتابیح قصور امر ستار	مشتابیح کنوز سر غفار

محمدت

بیاساقی بیاقربان نامست	شالم مختسب بادا غلامت
شراب دهنی و دیر ساله	که کار نقطه ساز و دیر پاله
بد هیک کفچه دستم از ان	خمار جان گسل کردست لاشی

۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

بیا اے ساتی لطف کلام	بیا اے ساتی شوخے فکر
بیا اے ساتی پرد از ذکر	بد جام شراب ہوش دشمن
بد جام شراب کیف مسکن	بد جام می پر زور و سرکش
بد جام مے ہمنگ تہش	کہ روشن مے کم تاز چہ راغی
خورد بر سینہ ماہ از رشک داغ	بگیر و از لہم دندان ستایش
کشد ناز نئے کلکم نیایش	چنانم کرد شوق مع بے ہوش
کہ یاد نام از دل شد فراموش	تخلص ہم برفت از خاطر من
بنگارت بردن میان جیب دکن	نہ گرد و معترض ز نہار گرم
کہ روز شب برین بیت ست و دم	انا البیگم انا النواب گویم
چرا در کوے خاموشی بیویم	بدہ ساتے مے از پادرا انداز
بود ساز و ماغم تازہ پرواز	چو بوسے مے روم از جام بیرون
نویں کلک من آن تازہ مضمون	کہ معنی کند نازش شنیدن
بوسہ روی حرف و لفظ و بین	

لے عمارت تافت
و تاراج و انکار
ستل
نہ گرد و آن فعل معنی
را دغ کہ دتا کار گزید
کہ ترکیب
عس
عاجے انا البیگم انا النواب
است

ڈا صاحب ای صائب مری وقت اہل صائب فرمان روا
ملکت ہو پال دم السد قبا لہا بالاجلال

برعکس رویش آینه ارم پوش
اگر رویش کسی در خواب بیند
گفت او آید و آبرو ابر نیسان
بود خاک درش محمل الحواجر
عنایت را نمایان یادگار
تواضع یافت از وی کامگاری
برادش اختتام خانه خواست
همین بس مصرعی از ماجرایش
بهار تازه گلزار احسان
جهان مهر را مهر درخشان
بر آخرت لطف حق گزاری
زبان ناآشنای یون آنست
حرم مادرانه غریبان
چراغ محفل حاجت روائی
همه زن راست شوخی طبیعت
بجای ۱۲

نشان پائیم بخشش در آغوش
در بستر صبحی که گلهای چلین
حدیث محکم او نصیر دان
غبار زر بگذارش مشک و عنبر
نگاه پرورش زنگ بهار
تجاسس یافت از وی نامداری
گواه دعوی من ماه و ماهی
که هر خود را کیسه زیر پایش
اوب آموزد و نمایان دوران
سای عاطفت را ماه تابان
همی باله بنایش نگساری
دلش دو بار چنین از چنانست
مراد خاطر آفت نصیبان
بهار گلشن شکل کشائی
قطعه مگر اینجا بفسد آن خاوت

له بینه آب ۱۲
مردم را بآید و بگوید
دارد و بگوید
توجه بفرمایند
را از کلمات
دارد و بگوید

بنامش منجور و انصاف سو گند	بدوش الفت و مهرست خورند
بدرود و یار از یارے اگر چشم	نه بیند آن بروے خود گر چشم
گل و بلبل ز قیند در و آ زاد	و حارلب ز دل گلچین و صبا
خوشی و پیغمبر را یک هست کاوک	بیک لانه شپینه با چکاوک
درین کشور چو کوک و کوک آید	و فیضش تنخوان رنگه نماید
بگامش از وقت چون سوے گوذر	بو محمش به خوشبونی چون خبر
خطا جوهر عرض گردید تعزیر	شراب از موج خود شد پابزیر
چو مهرش رو سوے گر مابه سازد	قطعه بسروا بهسان بیاعت نباد
چو مهرش رو نماید مالکانه	کند سروا به راتا بخرسانه
شناخوان عنایتش رعیت	و حارلب و احسانش بریت
کرم از دست او از زندگی یافت	مروت از دم او از نرگس یافت
رگ ابرست هر خط کف دست	که وشمش آب و جوی کرم بست
ندارد در کرم مثل و عدیله	که بکشد از نیم بخشش بیله
چنان در تظلم ملک فرمود	ز آتش شد جدا یکبارگی دود
زادنی تا به عسے حاکم عهد	که دارد در نظام مملکت عهد

۱۰۰۰ خوشی نام
 ۱۰۰۱ عازر نیمه دریای چین
 ۱۰۰۲ عازر شکاف نام
 ۱۰۰۳ عازر شکاف نام
 ۱۰۰۴ داد و ستد
 ۱۰۰۵ داد و ستد
 ۱۰۰۶ داد و ستد
 ۱۰۰۷ داد و ستد
 ۱۰۰۸ داد و ستد
 ۱۰۰۹ داد و ستد
 ۱۰۱۰ داد و ستد
 ۱۰۱۱ داد و ستد
 ۱۰۱۲ داد و ستد
 ۱۰۱۳ داد و ستد
 ۱۰۱۴ داد و ستد
 ۱۰۱۵ داد و ستد
 ۱۰۱۶ داد و ستد
 ۱۰۱۷ داد و ستد
 ۱۰۱۸ داد و ستد
 ۱۰۱۹ داد و ستد
 ۱۰۲۰ داد و ستد

چو شمع مدحت نظرش نشاند	در تاج نسق بندگان بخواند
نظام اوست و به احترامش	که از بندست تا اکلیند ناش

و اگر نواب امیر الامرا سید محمد صدیق خجانی صاحب بارود

ذکر جمیل نکاح رئیسۀ نازالده

بده ساقی شراب مایه روح	که هر دم می تیم مانند بوج
بده درهند ساقی رام رنگی	بست در ذائقه نقل فرنگی
کند ستر تاب چون نشه زارم	خشتان در غزل مضمون نگارم
رئیسۀ آنکه مدح زمانست	بر بیگم نام او شاه جهانست
چو بود آن شمع بزم حکمرانی	بشد پروانه اش نوشیه وانی
بخت عدلت هرگز نشسته	نموده رویه روانه بند و بسته
گرفتم دل رهین افتاب بود	خمیر آب و گل شرم و حیا بود
مگر خوش کرده و طبع تطیبه	برهنه چهره همچون رویه تصویه
درین نزدیکی ایام نصفست	چو آمدیاد حکم رب عزت
ازین میدان برون ز خمیه جوت	بکنج خاطرش جا کرد خلوت
بصورت طر قوا گو اتقاست	نگهبان درش شرم و حیا شد

شعر شانه
حقیقت است ۱۲
طریق بند قرار
در هند قاعد ۱۲
طریق بند قرار
نیکو باد شاه
شرب را باین نام
میخیزد شعرای عهد
این نظم را بستاند
چون می خورند
آدمی که بیک
صبا و یک سیم
که در گذرد ۱۲
بالا نقل با نظم
از دیوه و کی بود
آن نقل قریب
درست در ذکر کرد
شاه سرتاسر
تا بر معنی تمام
نشان کنایه از
شراب خانه خندان
در نقل صفت مضمون
است ۱۲
حکم رب العزت عباد
از آیه تحجب ۱۲

فروغ نجم اصحاب یقین است
زماش زندگی حکم و حکم یافت
همانا جامع علم و هنر است
نباشد لودعی و طبعی مسح
که پیش است فاضل اک فاضل
فلک گفتش مهین فرزند فطرت
چرا مضمون حدش است جویم
بدین معنی است در عالم معرفت
ز دانش جو حاصل کرد معراج
که باشد در زمانه همسراو
محبت شد سوید ای دل و
نویذت اکثر خاسته او
و غمش روشن و فکرش تبو شد
خیالش نازک است اما فلک گرد
مضامین و طورش معوج و بیا

امام سیمه ارباب دین است
و فیضش و الوهیتی نعم و نعمیات
که می گوید که مثل او و گر هست
که لفظ بسته باشد داخل قبح
و شاگردان او سببان و اهل
عطار و گفت مهر فطنت
نیم شاعر که لفظ نو نه گویم
کریم النفس میان طبعیم کف
شفید و دید و او ش نام خراج
که شد اقبال کشور بهر او
مروت گشت شمع محفل او
پراز نور الهی آسوده او
پسند نخل غش نیست پیوند
بزم آتش آینه آورد
در آن هر نقطه چشم تماشا

[illegible]

زجبه شعر او گر حرف را نم	بکبر سی حسرت طوفانے نشانم
شدم در وصف صراحتن ناچا	که سامان قصیده هست در کا
چه جان دارم غزل را بن ستایم	پسند دکنه را که لنگ پایم
چکیم من چنانست چنینست	بکارش نازگاه آفرینست
چو عالم هستت در علم داند	که اهل علم را بر سر نشاند
خستین بود جل اینجا بصدر	کنون شد شمع بزم علم و فن
هنرمندان عالم بسع هستند	بیک فانوس صد با شمع هستند
فی کلک من آن طاقت ندارد	که اینجا وصف هر یک بزرگ دارد

نور خیر منشی سید محمد عبد العلی خان نائب یاست

بد می ساقیا خاص از عنایت	دلم قربان تو جسا نم فدایت
جهانت بنده من عبد تو هستم	بمولائی خود پسند بستم
کشم یک ساغر و در بار بنیم	قریب مسند نائب نشینم
به بنیم بعد از ان اهل قلم را	وزان پس مدح بسیارم رقم را
وزیرش در نسق آن سبقتی برد	نظام الملک سرد پیش آورد
بخو و بالذ نام او بزرگ	جبین ساید نقبش او سترگی

ناچار در دنیا پست
شده کند کاف
منقح چون زده مال
بهر بجهت ۶۱۲
شده مدح پیش پادشاهی
شده نظام الملک
لغت وزیر الملک بخون
شده سرد پیش
آوردهن بجهت
و انکار کردن ۶۱۲

برانفاسش مدارتظام است
 بگویندش همه عبد العلیخان
 بدریای نجابت در غلطان
 مگر مدوح عالم در مروت
 سمرگردید در طرز عنایت
 ریاست را نمایان جان جویم
 براوج خشت و اقبال ماهی
 کرم الطاف نصفت حق نوازی
 بنام نامی او ناز گریست
 چو گویم ملک را نور عینین
 مگر چشم چرخ روزگارست
 نگویم پیش ازین در مدح ایشان
 چگویم حال مرزایان فتر
 بفر واکار امروزه ندارد
 بکار خویش کرده عرض خود را

دل او شمع منور و زمامت
خضر صورت ملک خجست از آن
بیدان سیادت شیر غران
مگر مشهور گیسان در فتوت
دو دیده نام در راه رعایت
ریاست کس نه جیم این تازه است
بلک خیر خواهی بادشاہ
عطا اخلاق احسان چارہ سازی
دعا گوازی دل ہر بشر ہست
نیاید بزم منی زینت وزین
سراپا جہم فضل کردگار است
نباشد نطق کار طفل مکان
یکے تر جیح می جوید بد گیر
ہمانا تا کجا ^۳ ہا می نگار د
ندانند طبع نیکیش کار بد را

[illegible]

جوان بخت اند و دوزند لوب
 بهان شمر فضل الهی
 همین نور بصیرت نازک خیال است
 کلیم آن را بدان و این سلیم است
 در سلیم سخن این است سلطان
 اگر خور و است اینجا یا کلان است
 چو آب و ام بود یک دو سپر را
 اگر میج کلان اینجا بجویم
 بگویم نکست چون آن بزرگست
 عرض مضمون و طبعش هست جوهر
 نه آن شعله که دو داند و باشد
 بوصف او در بانم محض لال است
 چو دارم در پس کوچه دکان^{۱۰}
 ندارم قوت مسنی نه دارم
 نباشد شمع بزم مهر فرو

گو فرزند هان و لبند لوب
 براوشان ختم شد مسنی پناهی
 کسین بخت جگر شیرین مقال است
 نصیب هر دو طبع مستقیم است
 بچرخ نظم آن مهر در نشان
 سزاوار شنا باین و آن است
 بدانی از دو دیده یک نظر را
 نیامم گرچه تا گردون بپویم
 زکوچک و فضیلت هم ترگست
 غلط گفتم نه گفتم معوج و گوهر
 نه آن ناله که درد آلود باشد
 که خود او در مثال خود مثال است
 کشیدن که توانم کاروانی
 که ترکانی بخاطر الفاظ آرم
 نگر دو آبرو و آبر قطره

له بین کوچه تنالی
 شعله دو کاندرا کما
 به باشند ۱۲ + ۱۳
 شعله سنا گزین چشم

و کان چپید ز پیش ماه کتان
 همین حال من و حال کلیم است
 بهم هر لفظ و سنی نکست گل
 ستم زره نظیر او آفتاب است
 همین بس چون شنایش بر طراوم
 ازین سو بگزم آن سو در آیم
 نباشد گفته کس گفته ما
 قیامت کرد چون بزم عشق یار
 میسر از حال پرانده صاب
 سانی پیش او سنگین بماند
 شکوه خود فراموش کرد شکست
 نظربند کرد چون انوری کرد
 نزاری و تسلیم و سیر الهی
 غلوری و تنزی و نظمی
 کمال و طالب و طغرا و شانه

شرر گرد و دانه شمع برق تابان
 شنایش چاق و فکر من مست
 صریح خاص قفل صوت بلبل
 ستم ناچیز قطره او حجاب است
 سراپا بر نیاید خود بنایم
 چه در میج کهین نغمه سیم
 درناخته باشد سفت ما
 که اول رشک کش استاد گزید
 که یک جان نزار و صد مصائب
 فغانی را عصا شایخ فغان شد
 زبیدی چید زخم تیغ غیرت
 بهار طاق نسیان شاعری کرد
 وسیع و خجسته و کاشته و آهی
 اسیر و حاسا فظ و تاثیر و نامی
 وحید و اشرف و مازند رانی

قیامت کرد چون بزم عشق یار
 میسر از حال پرانده صاب
 سانی پیش او سنگین بماند
 شکوه خود فراموش کرد شکست
 نظربند کرد چون انوری کرد
 نزاری و تسلیم و سیر الهی
 غلوری و تنزی و نظمی
 کمال و طالب و طغرا و شانه

سبح و وآله و عسای و عوفی	تظیری و غمیری و فصحی
سفید و سیفی و قوتی و سلح	نجات و خالص و سیلی و واضح
شہابی و زلالے و ہلالے	بدیمی و عسراقی و غزالے
کھیم و دانش و لطف و شفائی	آسیر و قاسم و شوق و سنائی
نصیر و سالم و تنہا و فطرت	علی و قوہ و سلمان و عشرت
حزین و عشقی و منصور و صادق	معین و مہری و امید و نطق
زیشکش گرپہ تن را خاک کرد	حساب خویش تن را پاک کرد
ولیکن ہر یکے رانا توان روح	سراسر بچو سو مان ست مجروح
اگر از گفتنے گوئیم حرفے	بطرز نو بہ پرد از شکرے
کہ ہر دو صاحب تصنیف ہستند	بغنے نظر تعریف ہستند
چو گرفتند را را ہوارہ	مگر گرفتند ز فصل آخارہ

سبح و عسای و عوفی
تظیری و غمیری و فصحی
نجات و خالص و سیلی و واضح
بدیمی و عسراقی و غزالے
آسیر و قاسم و شوق و سنائی
علی و قوہ و سلمان و عشرت
معین و مہری و امید و نطق
حساب خویش تن را پاک کرد
سراسر بچو سو مان ست مجروح
بطرز نو بہ پرد از شکرے
بغنے نظر تعریف ہستند
مگر گرفتند ز فصل آخارہ

ذکر محمد صابر حسین صاحب مخلص نائب مہتمم عدالت
فوجداری تہمین برادر حضرت مصنف

بدہ ساتے شراب کربائی	کہ گیرم لذت رزق ہوائی
ہوئے کارن مانوہ گرد	کہ حاسد بیند و محبوب گرد

کلامم دور از بهتان لاف است	بسیارم پاک از لوث گزاف است
گل خوشه رنگ بوی خنده زار است	که بود او نمود روزگار است
وگر در شاعران خلق اشعر	تخلص اشتری شد گشت شهر
که امی وقت فکرش نیست قاهر	بهوشیاری و غفلت طبع حاسر
که در جاس شبیه گوهر بسفتم	منی دانم چه می گفتم چه گفتم
که دوزخ را نوشتم باخ جنت	خلط کردم ره معنی ز غفلت
که جایش بود در ویرانه قبح	و اگر دیدم شمع محفل مدح
بساط و اب چون کاغذ نور است	میس از من که در عالم چه کرد است

بسیارم پاک از لوث گزاف است

ذکر مولانا محمد عباس رفعت تخلص مستم تنظیمات

کتم کیت بارگی میخسانه بر سر	کنه گر ساقی من شتر طاعن
که باشد خارج از تقدیر تقریر	کنم بعدش چنان دیکچر پیر
که حرف او حدیث خضر و الیاں	چکوم وصف مولانا می عباس
دم او و قراداد دست و دست	محمد تاج سد پابوس رفعت
گشته ناز نه کلکش فراست	زبان اوست قانون ریاست
معانی در روانی زنجبیل است	کلکش آبروئے سلسبیل است

بسیارم پاک از لوث گزاف است
 که بود او نمود روزگار است
 تخلص اشتری شد گشت شهر
 بهوشیاری و غفلت طبع حاسر
 منی دانم چه می گفتم چه گفتم
 خلط کردم ره معنی ز غفلت
 و اگر دیدم شمع محفل مدح
 میس از من که در عالم چه کرد است
 ذکر مولانا محمد عباس رفعت
 کتم کیت بارگی میخسانه بر سر
 کنه گر ساقی من شتر طاعن
 کنم بعدش چنان دیکچر پیر
 چکوم وصف مولانا می عباس
 محمد تاج سد پابوس رفعت
 زبان اوست قانون ریاست
 کلکش آبروئے سلسبیل است

همه نظمش کرامت بلکه اعجاز	و بدست قطع مینظرت آواز
نمی بینیم به تار و پود دیگر	سخن باقی به حدش نام آور

ذکر جلیل سید جلیل احمد جلیل

بیاسانی بیاسانی حذارا	شمال برق و الکن جسد پارا
بدنه از جامه سر بسته جامم	که در بازار ستانه خرامم
نباشد گرمی بغیش نباشد	برخیزم دل نیک مهلت نه پاشد
بدنه در دوازده شراب گوشتایم	خمار فکند در صبیح و تبام
آه می بشکنم لب بلب جام	برای مرغ سینه می زند دلم
درین سرکار محبت گزینست	همانقدر در شعر او جلیلست
کلاش نفرو پاک و ارحمت	ز فکش پای بضمون بلندست
صبر خنامه اولن ترانیست	عروج طبع معراج معانیست
سخن را ندن بوصفش سخت بیست	که این خوشگوار در زاده است

له سخن باقی غافرو
سخن باقی غافرو
طرح و شرح
مستل
کرد و نتایج و مصلحت
نقاشان و تصویران
کار و کاغذ و قلم و ده

ذکر شیخ علی جان منصور نقاش

بدنه آن باده ای ساقی مبهوش	که باشم کرده تصویر خاموش
چو آیم بعد چندین سال در بهوش	بلب این حرف ستانه زندجوش

مهر خنایه او گلک تقدیر دیده آواز نام خود گذارش بشد هر نقش و لکش گرم تصویر نخواهد خورد گرد زنگ پرواز گشت تصویر عالم بر سر لیکن در نظم خود خود است به شانه نوب لفظ او تاد نه گشتی مدعی هم نشیمنی پهرین را ماه منور نیاز عجز شاگردی نمود بشد ثابت مصور بود مالی که نقش خامه رامی گفت عجز به نقاشی جهان را کرد دعوت سبق خوان انا عبد علی جان	علی جان است جهان نقش تصویر و فیض خامه صورت لکش اگر او محفل را کرد تصویر بود تصویر او کار حداثه ساز همین بس صرغم در جنت او و نقش شادیش خلیه جهان است گمانم کالیقین بهند او بنزد اگر بودی بدهر از رنگ چینی بحکم نقشبند شد منور چو نقشش شمع بزم زیت بود و تاریخ زمان پاستانی عظیم امثل بود آن نقش پر از لب لب زخمی دعوی نبوت اگر بودی زبانش بودی هر آن
---	--

ذکر بهو پال

این صفت از اراک
شده که از کائنات
نعمت را از صورت
باز یک کائنات
نقش که در تصویر
تصویر این ستم
چون کار خودی
گردد در آن
بایستی
سازمان
و این صفت
نقش که در تصویر
تصویر این ستم
چون کار خودی
گردد در آن
بایستی
سازمان
و این صفت
نقش که در تصویر
تصویر این ستم
چون کار خودی
گردد در آن
بایستی
سازمان

شوخسار دلم ساقی گلپوش
 وگرنه بچو بوسه جاوه خنسام
 بحق ساقی کوثر بدنه
 عنان در دوسله سپهر که تازد
 بنوشم با دوه وستانه پویم
 که در بند وستان شهریت بویال
 زمین ز رخسار دایر در ریز
 که موج سبزه تیر تیر شست
 چه گویم از بهار باغهایش
 به طرفی که چشمه سبزه دید
 بش طاقش فروش آن بچونم
 دران سبزه قیامت شوخی گل
 به طرفی از مزاره نمایان
 گل بلبل شکارش عارض خور
 نگه نمکین شود از دیدن آن

کین جا گرم چون گل بر سر گوش
 پریشان می شوم امروز تا شام
 که تا شب بدیز خامه را کنم به
 بنامم لفظ بر دهن بر طر ازو
 بدین سان حرف شور انگیز گویم
 به تعریفش زبان ناطقه لال
 فضاے ملک صبح جنگ آفر
 دل نظارگی بر روی دست
 که رضوان و هوای را غمیش
 بیای شوق نظر ره خراید
 بروی برگ می غلطید پیهم
 سپند خنده آواز بلبل
 بدل دایغ غمشن بستت خوان
 ز وصف شوخ چشمش چشم بدو
 خناسه بچو مرجان دست مرقان

گل بر سر گوش
 پریشان می شوم
 که تا شب بدیز
 بنامم لفظ بر
 بدین سان حرف
 به تعریفش زبان
 فضاے ملک صبح
 دل نظارگی بر
 که رضوان و هوای
 بیای شوق نظر
 بروی برگ می
 سپند خنده آواز
 بدل دایغ غمشن
 ز وصف شوخ چشم
 خناسه بچو مرجان

بہاؤیش دکنشاد روح پرور	غبارش گرد و سترہ خاک عنبر
رطوبت در ہوا ریشہ دوانید	کہ بے ابر آب طوفان کار بارید
اگر آید گلے از بخت نیکو	بروید ہچو نرگس بر سرش ہو

ذکر حصار شہر و بازار

بیاسے ساتے شکین کلاڑے	بدہ از دست نازک یک پیالہ
کہ از مضمون چکد ناز کنیالی	گزار جب لوہ خوش پیچالے
بدین سان نقش تازہ نوکھ	کشد بر بال مرغ روزنامہ
در شہرست و اچون پتم شتاق	غلط کردم بدان آغوش عشاق
فضیلش راست چون ترکان خان	درون شہر مردم صین انسان
ہگام اولین بازارت آید	اگر سودا کنی در کارت آید
سخن رانم اگر در وصف بازار	قماش فکر باید بار و بار
بہر دکان متاع رنگ در رنگ	زہر خنسی کہ خواہی تنگ و رنگ
وفا خواہے اگر یکمیسا را	میسر می شود این جا بہر جا
اگر خواہے متاع شمش بہت	درین یک چار سو ہر جا بہت

ذکر دکان جوہری

لے اگر سترہ متعل
ستہ گل پیچ کاف
ہندی کی گئی ۱۲
کوارہ دلف است
خوش پچال نقشہ کہ
صاحب یقین دوزن
باشد دغوش پچال
ساجد پچال
بر زان منی و
ہے نقش
شہر یک محل ۱۱۱۱
۱۱۱۱ فضیل و باوقار
۱۱۱۱ تنگ و خوش قرار
۱۱۱۱ ریشہ شتاق ۱۱۱۱
۱۱۱۱ بر سو بازار ۱۱۱۱

جواهر سرمد گردوکان است | پس این صراع مهری بر بیان است

دکان صراف

چو هر سوزنیش سیم سحابست	ز ساقی خواهش سیم نذابست
به بنیم بعد آن دکان صراف	که آرم نقد معنی را در اسراف
به گوشت ز سرشخ و سفیدست	بمنه و بصورت عید و بدست
مگر کان شش سری و ده دهیست	چو پرسی راست از من ده دهیست
و گر آن ناخته زر توده توده	که آن رجف و رکنی ستوده
زر ساد و ز سرشخ پهرت	نوسیم اشرفی را مهر مهرت
ده پنجه ده ششتری ز نیت این جا	ده هفتی هم دو هشتی هست غنقا
ز پنجم که نمش به بیانی	فقط نام است از و باقی نشانی
زر روش و گر سیم نه بره	مذار و از رواسی هیچ بهره
بهای سیم خام آمد چو در جوش	بشد روپوش یک سیم روپوش
قرار سیم و سیم شاخدارت	بیان از شاخ شانه بر کنار است

دکان بزاز

بدنه ساقی می اعجاز پرواز	که بنیم یک نظر دکان بزاز
--------------------------	--------------------------

درای دکان صراف
چو هر سوزنیش سیم سحابست
به بنیم بعد آن دکان صراف
به گوشت ز سرشخ و سفیدست
مگر کان شش سری و ده دهیست
و گر آن ناخته زر توده توده
زر ساد و ز سرشخ پهرت
ده پنجه ده ششتری ز نیت این جا
ز پنجم که نمش به بیانی
زر روش و گر سیم نه بره
بهای سیم خام آمد چو در جوش
قرار سیم و سیم شاخدارت
نوسیم اشرفی را مهر مهرت
ده هفتی هم دو هشتی هست غنقا
فقط نام است از و باقی نشانی
مذار و از رواسی هیچ بهره
بشد روپوش یک سیم روپوش
بیان از شاخ شانه بر کنار است
چو هر سوزنیش سیم سحابست
به بنیم بعد آن دکان صراف
به گوشت ز سرشخ و سفیدست
مگر کان شش سری و ده دهیست
و گر آن ناخته زر توده توده
زر ساد و ز سرشخ پهرت
ده پنجه ده ششتری ز نیت این جا
ز پنجم که نمش به بیانی
زر روش و گر سیم نه بره
بهای سیم خام آمد چو در جوش
قرار سیم و سیم شاخدارت
نوسیم اشرفی را مهر مهرت
ده هفتی هم دو هشتی هست غنقا
فقط نام است از و باقی نشانی
مذار و از رواسی هیچ بهره
بشد روپوش یک سیم روپوش
بیان از شاخ شانه بر کنار است

بنوشین جلوه شیرین اداسی
ولیکن بادہ خالص نہ قندی
لشم مانع بخت نشا سرشار
سپس دکان حلوائی بنیم
چکوم من بہ تعریف قلا قند
نخوش طعمی شدہ حلوائی سوان
چہ نبولیم تو صیف زلیبا
کمان برافنی قیامت داندہ دست
شکر پارہ مثال روئے دلدا
سپس تعریف بچہ بنگام
سفید و صاف آن کوست غزال
باب آساک بار و بگدوش
بحکم دل چو کپ چپ را سیم
چو کشتی شکستہ شیرین معنی ست
چہ شیرینی کہ ناشد در بخت

بر دے ساقی از دست خانی
کہ خواہد کشت شمع ہوشمندے
روم با کیفیت درشتہ بازار
یہ بنیم ہر چہ در جہت پریرم
بقوئے لب ز شیرینی بشد بند
چو حلوائے نزاکت مائے جان
مگر ہر حلقے او دام دلسا
بیزوان رشک سیمین ست یار
دل و دین مے بردار یارو غیا
اگر تارنگہ اول بیارم
کہ تعریفش قسم کردن محال
کیفیت کشتہ شدہ پویش
نخاموشی صفت را و اسامیم
چنین باشد نفور از لفظ یعنی ست
کہ ذکر لذت او در بخت ست

شکر ندی کی از دست خانی
و اگر صانعان را از دست خانی
گویند چو شیرین گوشت
آمدہ است از دست خانی
صفت در کمانہ است
باز با کیفیت درشتہ بازار
یہ بنیم ہر چہ در جہت پریرم
بقوئے لب ز شیرینی بشد بند
چو حلوائے نزاکت مائے جان
مگر ہر حلقے او دام دلسا
بیزوان رشک سیمین ست یار
دل و دین مے بردار یارو غیا
اگر تارنگہ اول بیارم
کہ تعریفش قسم کردن محال
کیفیت کشتہ شدہ پویش
نخاموشی صفت را و اسامیم
چنین باشد نفور از لفظ یعنی ست
کہ ذکر لذت او در بخت ست

شیرینی معروف ۱۲

دکان میوه فروش

برده آن قند در می ساقی من
 بدکاران روم میوه بیارم
 جوانان تازه رومیوه فروش است
 بے از میوه با انواع و اقسام
 ہی و طافنی انجیر کشمش
 کشل حسه با چروخی پسته آبی
 بلال عید کیده را تو ان گفت
 بعینه عفت پر دین ست انگور
 بخوبی هست خوبانی بجای
 شمر بخوش چو کمر کنیت دیگر
 شریفه گرچه در صوت شریفیت
 و لکین نام او گوده حرام است
 یکم بادام و دوم چار مغزات
 سراپا یافت چلفوزه نکست

که چون انگور پر گرد دهنستن
 سپس تعریف میوه برنگام
 بگردیدین دکان جلوه فروش است
 که تو ان گفت هر یک از ان نام
 ز ناروسیب و شقالو و شمش
 ز مستانی بشده آفتابے
 که گرد گفت غم از دلم رفت
 بخوش طمی سمرز و یک و هم دو
 که عابسه فکرت مدحت سر
 پے پرواز شترت یافت پے
 یعنی هم بجنس خود لطیف است
 ازین رو بجای او دیگر مقام
 که بهر وصف مختص لفظ لغزت
 چه گویم از خلوت و زلف

دکان میوه فروش
 از سر زبانی و صوتی
 مولی یافتی جامع
 شش در دو کمر
 از ششین و سکن
 از کواکب و خفا
 عه ایام و طعم
 عه ستای شکار
 عه کوه و دشت
 عه گود و حرام
 عه و از شش از حرام
 بر آورده باشد
 گوده در شک نیست
 قنست ۱۲۰۲

دکان می فروش

تکلف نیست خوش ساقی بتا تو	بود سربازان سربسته با تو
بده یک دو شکوره جلد اران	که تا شد بد ز مستی را کنم بے
بود حرف ز باغم میکده سار	چکد از مصرع من کیف سرشار
چو بوی می بر دل از پوستی کم	سربازان ارستانه سرایم
بکیفیت دکان می فروش است	مبارک طالع تاراج هوشت
دکان از باد دهنه پیر و جون	چو چشم مست ساقی نشه خانه
می انگور گر چپ نه نشان است	می کا فور لیکن خوشگوار است
شراب بخت و هم باد دهنه خام	براه زهد و تقوی می کشد دام
صرحی آنکه ناش چار گوشت	صدایش سخت حکم باد دهنه
ستد جامه و زاهد جامه صبر	بعون اشتلم هم کوشش جبر
زاگریزی شرابم اجتناب است	که در دل خوف و بیم حساست

دکان کباب فروش

بده ساقی شراب گوالیاری	که یاد آمد کباب قند هاری
کیابی نیست کرد اینجادگان	مزه بر هر کباب او کند ناز

تا تو شمشاد که
 بنام و ازین کشند
 آنرا غریبی را که
 ساقی را و خردول
 بده حرف و باغم
 میکده سار
 چو بوی می بر دل
 از پوستی کم
 بکیفیت دکان
 می فروش است
 دکان از باد دهنه
 پیر و جون
 می انگور گر چپ
 نه نشان است
 شراب بخت و هم
 باد دهنه خام
 صرحی آنکه ناش
 چار گوشت
 ستد جامه و زاهد
 جامه صبر
 زاگریزی شرابم
 اجتناب است

<p>کباب در نک خوابیده است کباب بے را که دارائی گویند کباب گل اگر بیند فرشته کباب شامی از صبح چینیان حسینی آن کباب نازک تر کباب برگ تاک انسان چوپا بر اندازی کباب فکند و انداخت ز کس ناکس که خورد اینجا کباب</p>	<p>که بر نانش خدا جان جهان روند از خویش چون بوش بونید بر او چپ نگاه او چرشته بر دور باج جان و دین یان که هست او را نگه همکار شتر بهر گرج شش مستی شتابد که مدحت گریز رنگ بیان با ندید آن باز مثل او بخوابد</p>
--	--

دکان تباه فروش

<p>بیاساقی چو زندان می آشام یکفیت نهم لب بر لب جام بزن اسے دل چومی یک باره ز قلیان که نیچه نام دارد چومی دارد دکان مہر نیچه زرد ولیکن آنکه کارش پیچ و پیچ</p>	<p>بد آن مے که نانش پخته و خام شوم بیرون ز رشتان او بام دکان چیدست تا کو فرو نے کلکم چہ در و نقش نگار باین تقریب نانش شد مال فرو خطوط مسریشش ہیج و ہیج</p>
--	---

کباب بے را که دارائی گویند
کباب گل اگر بیند فرشته
کباب شامی از صبح چینیان
حسینی آن کباب نازک تر
کباب برگ تاک انسان چوپا
بر اندازی کباب فکند و انداخت
ز کس ناکس که خورد اینجا کباب
کباب در نک خوابیده است
کباب بے را که دارائی گویند
کباب گل اگر بیند فرشته
کباب شامی از صبح چینیان
حسینی آن کباب نازک تر
کباب برگ تاک انسان چوپا
بر اندازی کباب فکند و انداخت
ز کس ناکس که خورد اینجا کباب
کباب در نک خوابیده است
کباب بے را که دارائی گویند
کباب گل اگر بیند فرشته
کباب شامی از صبح چینیان
حسینی آن کباب نازک تر
کباب برگ تاک انسان چوپا
بر اندازی کباب فکند و انداخت
ز کس ناکس که خورد اینجا کباب

برین صبر کنم تعریف کیو
چگونه اینچنین یا اینچنان است
چو شبیه پین من بر نگارم
شب تار یک این جبار در شوم
بهر جاشمع روشن شعله طور
بدیوار یک روشن لاله شین است
کیم قندیل ساق عرش خوشن

نمایان در آن آئینه رارو
نظیر او جمال کمکشان است
همین دست منراخ بیگم آم
بطبع هگنان این حرف گلن
فروغ کوچه پا نور علی نور
تماشاگاه عالم زیر زینت
دوم بر سینه دلدار پستان

ذکر مساجد شهر

بده ساقی شراب سرخ چون آل
وضو از من گرفتن فرض ارم
زبانم چون سخن از وعظ راند
خوشا مسجد که هست از رنگ مر
شنیدم از زبان رند و عابد
نظیرش نمی تحقیقت جهانیت
همان نقش اول و این نقش نهایت

و گزشت زبانی ناطقه لال
که تا خود را به سجده عرض ارم
به روی ساعین این حرف خواند
بوقت میل گنبد سپنج منظر
که فخر خلق در دلی است مسجد
چو پری رتین شلشن خیانت
کنون فرضش ز ذکر پاستانی است

له سین
درین صبر کنم تعریف کیو
چگونه اینچنین یا اینچنان است
چو شبیه پین من بر نگارم
شب تار یک این جبار در شوم
بهر جاشمع روشن شعله طور
بدیوار یک روشن لاله شین است
کیم قندیل ساق عرش خوشن
نمایان در آن آئینه رارو
نظیر او جمال کمکشان است
همین دست منراخ بیگم آم
بطبع هگنان این حرف گلن
فروغ کوچه پا نور علی نور
تماشاگاه عالم زیر زینت
دوم بر سینه دلدار پستان
ذکر مساجد شهر
بده ساقی شراب سرخ چون آل
وضو از من گرفتن فرض ارم
زبانم چون سخن از وعظ راند
خوشا مسجد که هست از رنگ مر
شنیدم از زبان رند و عابد
نظیرش نمی تحقیقت جهانیت
همان نقش اول و این نقش نهایت
و گزشت زبانی ناطقه لال
که تا خود را به سجده عرض ارم
به روی ساعین این حرف خواند
بوقت میل گنبد سپنج منظر
که فخر خلق در دلی است مسجد
چو پری رتین شلشن خیانت
کنون فرضش ز ذکر پاستانی است

بدہ ساقی مئے غارتگر ہوش
 اگرچہ طبع من کفر آشنائیت
 شہادت بر زبان چوین صبح خم
 براہ صبح کل ہنسا دہ ام پا
 چو لفظ از بہر این تجناہ جویم
 قیامت جلوہ دیر چرخ بنیاد
 بتان سنگ دربت خانہ قائم
 بتان سنگ خوش تقریر داند
 زمقنا طیس نقش کیم عیانیت
 بتان سنگ از گوہر گران سنگ
 بہر جا جوہر اندر سنگ پنهان
 برہمن بچگان چون رام و بھمن
 اگر ثابت و گریارہ ہستند
 بہر زوان بچو خورشید زری پوش
 زندان خاکیان نگدل راہ

کہ دیم کفر را ساز جسمگوش
 و لکین از سر زندگی جدائیت
 بر آید ہم ہما دیو از زبانم
 مذم من کہ شیخ است و کہ ترا
 بکست تاحی و شوخیا بگویم
 کہ برگنبد شد ندا و تار آباد
 بتان خاکیش دیوانہ دایم
 کہ بر آہن دلائل تجنیہ داند
 مگر آہن رباعے کار شانیت
 قباے رنگ ناک اندر بغل تنگ
 درین جہاںک و جوہر نیان
 ہمہ کفر آشتنا اسلام شون
 بناسیر و ہمہ مہ پارہ ہستند
 ز تار نور ہر یک تار بردوش
 کشیدن کے توان چوین بخت لالہ

۱۰ شہادت کورطیہ
 ۱۱ بدایان از کونین
 ۱۲ ہر دو کونین
 ۱۳ اسے پندار کہ کونین
 ۱۴ است و کلام و صلاک
 ۱۵ ہر کے اتفاق دہم
 ۱۶ ہر ہر ہر ہر ہر

بگون خلق لیکین شسته کسیر	سبک روز آفتاب آب بر سر
جبین ساسه ریش مردان خند	ازین زینا کی زن نام نذر
برهنه دست چون تیغ هلاکت	کشیده قاتلش تهای نزاکت
چسب بابل مگر چاه زرخدان	صرحی کردن ست و ناریستان
چسب گفتم حرف من شد مورثم	چو تازده برگ کیکه پشت او زم
بدین خار از برگ چیده باشد	و لے آن برگ کان پیچیده باشد
که از نظر رگان نظر ره نیز	شر آشستاب آلود فقا
صبا غنچگی او گواشد	چو آن گل سیرین را انگه داشت
که در سنی و صورت پیر کام	در تشبیه فصل برگام
چراغ زید آن جلوه هاکرد	هواته بند شوخی را چو وارود
خداوند از بان تحطیه بند	چو هست از اختراع لفظیه بند

ذکر قصر شاهی

شرابے ده که باشد برق تصویر	بیایه ساقی ستانه تقریر
بود پابر هوا چون ابر گریان	بخیزم رعد سال از جاغوشان
زبان در قصر شه گرد و شاتخوان	بریز و ملک آب روی نیسان

سبک روز آفتاب
ازین زینا کی زن
کشیده قاتلش
صرحی کردن ست
چو تازده برگ
و لے آن برگ
شر آشستاب
چو آن گل سیرین
در تشبیه فصل
هواته بند شوخی
چو هست از اختراع
شرابے ده که
بود پابر هوا
زبان در قصر
بیایه ساقی
بخیزم رعد سال
بریز و ملک آب

دران قصر که تلاش می کشد
همین مشهور در نزدیک دوست
چگونه فکر بوجم در بلندی
آبان در به بلندی یافت گشتی
ملامک نیشان بندر و تاش
تراست بلندی را چو شکست
شد از فکر بلند اعزاز من نو
زمینش را در چرخ برین باج
تراشیده نگار نقش صد رنگ
که باز درنگ ره عقل تا شا
در و دیوار از گلهائی الوان
رز و شبساز گردون صد نمونه
نباشد همچو بوقلمون در ایام
چگونه آیه صحنش یافت سوت
بعینه آسان است آسمانه

بجای خود بنا گردید یک شهر
که پیشش قصر خربت و قصوت
زهر در س تراودا رحمت
که پستی یافت از دشت و کوهی
خم چرخ برین محراب طاقش
ثریا چون شمس در غار شبست
که بیرون و درون بستن از ان حجت
رسانده اوج را باشن بمراج
بهتر شدی نشسته بر پنجه تنگ
نیا فیصل در وصلش بیک جا
بود گل دسته گلزار رضوان
ز رنگ و نه بند هیچ گونه
زمانه در میان شد مفت بنگار
فزون از دهن صحرائی هست
ز ماه و مهر در هیچ آثر یانه

در این قصر که تلاش می کشد
همین مشهور در نزدیک دوست
چگونه فکر بوجم در بلندی
آبان در به بلندی یافت گشتی
ملامک نیشان بندر و تاش
تراست بلندی را چو شکست
شد از فکر بلند اعزاز من نو
زمینش را در چرخ برین باج
تراشیده نگار نقش صد رنگ
که باز درنگ ره عقل تا شا
در و دیوار از گلهائی الوان
رز و شبساز گردون صد نمونه
نباشد همچو بوقلمون در ایام
چگونه آیه صحنش یافت سوت
بعینه آسان است آسمانه

نہ آہو پاک آہو پاک کیسے
 جگریم از ستاوند و زایوان
 قفس دروازہ شد از پاکانہ
 زبالان تا سبرانست کیلور
 بہار چکیم الالبے خزانست
 بہار تہذہ خوشبو ہجو عنبر
 بسقف خانہا ہر یک زشتہ
 شری بن لاوسر لادش شریا
 اگر تعریف و نہ دارہ نگام
 واکور واکگ گردچہ مسطور
 کیلے کافور دیگر ہست شجرون
 سوم تشبیہ گویم تازہ وتر
 بجائے اسکوب اولینست
 چوازی بس پاک صاف البتہ گاہ
 چہ آرام در فرستہ تعریف پاک
 کردانندش خلانق سیر منظر
 کشادہ پیش چون چشم حینان
 کہ آید باد سرد و از ہر کرانہ
 ولے آن نور کان چون لعل طو
 شبک ہجو سقف آسمانست
 تمامی دالے رشک سلک گوہر
 مگر خوابیدہ ست شوخ و لب
 کہ ہر لاد محمل محکم سراپا
 و چشم و لبران پردہ بیارم
 شفق این باشد و آن جلوہ طور
 سخون مانگرد و مورد و حرف
 طلایے سیم خالص ہست پرز
 کہ پیشش پست چرخ ہنمیدینست
 قدم جار رشک مہر و رشکات
 بود چشم پرے تشبیہ و رنگ

[illegible]

شمال حرف من سردا به سروت
منسم آن گرم دل در این زمانه
مگر کنشی ست هر دم آنچنان گرم
چو بیند کهکشان بر بام مرزّه
پے دو دجرا شش چو کن شمشیر
الف با لا چو بالا اگر بیند
بوصف چو تره سینه فگار
چو از نیت سک داوول برشت
بکار آمد تکلف یخچین بیان
چو گرد گنگ میل چشم اخلاص
چگویم من که شلک بچیز یکست
اگر تعریف ز رفین بر نگارم
وگر تعریف فلج او بگویم
ز آفت بام دوگت هست یون
هم کنی هم بلندین هم فرو دین

وگر تشبیه در پیشش بگروت
بهار گرم کوئی تاب جانانه
که شد بهر گرم خود سردا شرم
کنده چون موج دریا هم رزّه
بیارم ماه را از بهر کاینج
برنگ دال خشم گشته نشیند
پی پاشیب آن گردون بیارم
سمانه از سما آنسو برافروشت
شد استان سجد گاه حور و طمان
بر دول همچو نازک دست رقصا
بعینه همچو چشم شوخ شگست
ز چشم موشان حلقه بیارم
مسلل زلف محبوبان بجویم
که باشند نیمه ره لا توی گردون
چو چار ابرو سه شوخی می بردون

در این بیت
شمال حرف من
سردا به سروت
منسم آن گرم دل
در این زمانه
مگر کنشی ست
هر دم آنچنان گرم
چو بیند کهکشان
بر بام مرزّه
پے دو دجرا شش
چو کن شمشیر
الف با لا چو بالا
اگر بیند
بوصف چو تره
سینه فگار
چو از نیت سک
داوول برشت
بکار آمد تکلف
یخچین بیان
چو گرد گنگ میل
چشم اخلاص
چگویم من که
شلک بچیز یکست
اگر تعریف ز
رفین بر نگارم
وگر تعریف فلج
او بگویم
ز آفت بام دوگت
هست یون
هم کنی هم بلندین
هم فرو دین
وگر تشبیه در
پیشش بگروت
بهار گرم کوئی
تاب جانانه
که شد بهر گرم
خود سردا شرم
کنده چون موج
دریا هم رزّه
بیارم ماه را
از بهر کاینج
برنگ دال خشم
گشته نشیند
پی پاشیب آن
گردون بیارم
سمانه از سما
آنسو برافروشت
شد استان سجد
گاه حور و طمان
بر دول همچو
نازک دست رقصا
بعینه همچو
چشم شوخ شگست
ز چشم موشان
حلقه بیارم
مسلل زلف
محبوبان بجویم
که باشند نیمه
ره لا توی گردون
چو چار ابرو
سه شوخی می بردون

و هم چون شرح حال جانخانه
 تماشا از منبت هر دیوان
 چون باز او این سینه ساد
 معاتار از نگاه من گرفته
 بجای دست تاج لعل هست
 بصدخست هست آن فواره و حوض
 به بیت حوض رشک چشم حورست
 چسب اتشیه فواره بجوم
 بگویند اهل هند آن را پهورا
 بیرون حوض از سنگ مرمر
 به پیشش دیده عشاق گریان
 منوچه بشن دلکش آبیاری
 پنجم حوض آمد میل از موج
 چو دید بخت نام نیک آغاز تیر
 بران پرواز بختن آراست

ندانند غیر زیدان یگان
 که نقش سکه زد بر سیم اجلاس
 بفکر گوشت نیا یک فستاده
 ازان بعدش بکار هست فرت
 گوشتش صیغ در ضرب البشکست
 که در یاسه نماید اندران حوض
 مگر فواره آتش انگشت نورست
 نه چون دست علی هر که گویم
 و گرداند نام او را هزاره
 تشیده جد و لے صافی چو گوهر
 ز بس حیرت ندارد دم بخرگان
 که خود او بود چشم انتظار
 که گرفت آبرویش چاکر گنج
 مبارکباد و زود تیر وقتیر
 که روح جم ز رشکش کیو حب کات

سکه داران
 کردن و کشاد و کوران
 لغو دادن و تن
 بار غار خانه و گویید
 حوت و شمشیر
 در آن کمان را
 بیت نقشه از زنجیر
 بلند باشد از کلاه
 در یکس جای
 بای
 رسیده منقح نون شود
 بنیاد دارند ۱۲
 گویا که
 مصوم و از حوض
 بیرون حوض از سنگ مرمر
 به پیشش دیده عشاق گریان
 منوچه بشن دلکش آبیاری
 پنجم حوض آمد میل از موج
 چو دید بخت نام نیک آغاز تیر
 بران پرواز بختن آراست

<p>شکر پامیم پی پاره چه پویم که طعمش زندگه را استخاره که دل را شوق آن برانگیزد ز لب ندان گرفت نه مست بود به تعریف بگفتا هم چه خوانم که موجد داند خیر اندیش و اعدا نباشد زیب کندوری عجز ولی بے محصله این گفتگو نیست نه گردد سود مهنی وجه لذت بغیر القاب شاه اینجا گشت دلم شد مائل سیر گلستو</p>	<p>ز افروشم هم از شایه جویم بستم هم شیر ما هم باز یاره بجمله طعم کم کالوسه مست بناد و لب شکر پوره چو لب چه از آزاد میوه حرف رافم بود تعریف خواش خوان نیا که امست آن درین سر کا چاکر اگر چه جو ع حص من فریت زیاده می کنم این خوان نعمت همانا گشته بهر دو نیست ازین سوف کرم و زود پیلو</p>
--	--

ذکر باغ

<p>کنم در باغ سلطانی ایقت بود و موج نفس ننگ بهار که بر بندم هوای شور بلبل</p>	<p>بیا ای ساقی شمشاد قاست بود و بخش نگاهم لاله زار بده جام شراب سرخ چون گل</p>
---	--

طعم کلمات نادر
 معنای دگر و دگر
 سخنان ساقی و قالی
 بافت ز دگر و دگر
 طعم خوان نیا و نیا
 که در آن گشته و نیا
 عام و دگر و دگر
 کند و دگر و دگر
 طعم غنچه گشته
 معنای دگر و دگر
 درین دگر و دگر
 دگر و دگر و دگر
 دگر و دگر و دگر
 طعم خوان نیا و نیا
 که در آن گشته و نیا
 عام و دگر و دگر
 کند و دگر و دگر
 طعم غنچه گشته
 معنای دگر و دگر
 درین دگر و دگر
 دگر و دگر و دگر
 دگر و دگر و دگر

قیامت پیل گوش و گل و گنج
چنان بر شاخ گویا خوش خیز
از ان بالا کش خود منبلیست
بنوعی رنگ بسته حسن شده
چنان ازون چه از تالان گویم
بوصف شان و لیم چه گویم
چو بیند بلبل بلبل شود گل
فلک در عشق آتش مهت خسته
ندارم مایه تعریف گل گل
بنک آن میوه و آن انبر و دست
هوا در دست دار و دبا و انگیر
در آن میوه شلیل و فلک هست
چگویم خوبه و آن گنج و گنج
خرد شوخ و نمزه باس و بوست
کیا به هیچ این جا هست شک

طلسم نو گهر ریز به چشم است
که می گویم بر انگشته نگین
که به رفیع در دسریست
که نذر جیب سر کرد دست خسته
چرا ز سبب چه از دولا گویم
تراشه را کد امین راه پیم
نولیم من چه از غوغای بلبل
بچندین دید با حیران نشسته
بسن طبع نازک نیست کل کل
که پیش من سزاوار در دست
الف قاست سراپا سر و پای
که دین دخت بر و فلک هست
که هر یک می برد از دل غم و رخ
گل او رنگ بر دیگر جلوس است
حضورش سیر بو شکست بشک

لله کل شکست
که انگشته نگین
خود به رفیع در دسریست
دولان گویم
تراشه را کد امین راه پیم
نولیم من چه از غوغای بلبل
بچندین دید با حیران نشسته
بسن طبع نازک نیست کل کل
که پیش من سزاوار در دست
الف قاست سراپا سر و پای
که دین دخت بر و فلک هست
که هر یک می برد از دل غم و رخ
گل او رنگ بر دیگر جلوس است
حضورش سیر بو شکست بشک

در رون و هم بر رون بلغ کردند	که تار و زنی شکار شاه کردند
قیامت در بار قنار چال است	که خلقی همچو جانم پائے مال است
چکویم از خسر ام ترک است	که دارد شوخی مهینانه بر است
چس از کالنج و ماشوچ گویم	بی دم سپید و پوچ پوچ گویم
عجب سرخ سیاه اندام است	که صم و کیم ساز مطربان است
چو آن جنگ که لایق تازی است	بمهر خان چمن مشغول باز است
باطراف چمن طامس گلزار	مثال خامه امستانه قنار
حریف بلبل خوشخوان هزار است	که بود آن بلغ اکنون نمه زار است
دعاخوان است هر یک مرغ شبنم	بشوق طبع چون مرغ شب آواز

در تمیز

بیاساتے بنیض میگاری	شیر ایم و ده بقدر یک عیاری
که باشت فیل باران جمله مضمون	بود پیش هوائے فکر موزون
نوسیم عبدالان تعریف فیل	که هست آن بے بدیل بی شبیلی
سند گویم گراور فیل جاو	کز آن فیل فلک ابر قنارو
تفسیر او قیامت شوخ ایجاد	که صور از دست اسرافیل قنار

در بار قنار چال است
چکویم از خسر ام ترک است
چس از کالنج و ماشوچ گویم
عجب سرخ سیاه اندام است
چو آن جنگ که لایق تازی است
باطراف چمن طامس گلزار
حریف بلبل خوشخوان هزار است
دعاخوان است هر یک مرغ شبنم
شیر ایم و ده بقدر یک عیاری
بود پیش هوائے فکر موزون
که هست آن بے بدیل بی شبیلی
کز آن فیل فلک ابر قنارو
که صور از دست اسرافیل قنار

سرپا سو بو تار یک چون شب
دو دنداننش و شمع کوه نور
در گویم شب پیدا شده جمع
چنان در سایه او پیل محمود
باین قامت سبک و آچنانست
چون نقش چار پائے او به بینند
که نقش پیش مهر و نقش پس باد

دو کراس

بی کج طبع مار اساقیاتینز رو صطبل زیر پاد آرام چکوم من ز تعریف صباایش صبا در شوق سم بوش هوا چو ابر چلیله هر یک ستایش بود موی پرے هر موی دیش	نخواه تا کیت خامه مهینه برین پرد از انجبا بزرگام چکوم من بوصف باد پالیش ز وصفش باد رنگین در روا که برق آتش عنان شد در غش بود رشک قمر هر نقش سینش
---	---

[illegible]

چنساغ از پرده چشم حسینان	مگر چشمت زلفت نازنینان
رکابش حلقه بطنی خوبان	شمو تش می توان کرد از گر جان
پے یون آورم ز یون جنت	جلوسا زم ز شوخی اشارت
گشت نظاره آرم بهر جنبه	بود دهنه زموی کامل حور
براسے کوته زین ماو خوشه	پے ترمه بود بر جلیق ناهید
اگر صنون یا لانهنگ جویم	مع عمر و آرخضه گویم
ازین با در کیشی هر یکے فرد	مثال فک معقولم فلک گرد

دو لریکے

بدہ ساقی می پر جوش و شرار	که بردارند مارا چاکر شرار
چو من در کین می بدست باشم	روم بالا اگر چه پست باشم
نوسیم یک قلم آن نظم موزون	که خود شا باش گوید تارہ مضمون
همه صنع الہی پاکیش	از ان افزون بر تبه نامکیش
بعینہ چشم آن نے بہت ابرو	علاقہ غیرت شرکان دجو
سراسر قہر او چون پلاکت	در ان مدوح دوران مردکت
ز سرتاپا کے کماران زری پوش	تو گوئی شعلہ خورشید و جوش

Handwritten marginal notes in Urdu script, including phrases like "مگر چشمت زلفت نازنینان" and "چنساغ از پرده چشم حسینان".

صدای هون هون آن لبهای بسته	میان قسم باز نمی رفته
کز فتم گرچه بستی هون هون	و لے بر عشوه خود هست موزون

ذکر دیگر کا خاتمہ

بیاساستی بده سادہ شرابم
 نیارم رویہ دیگر کارخانہ
 کہ فرصت تنگ مضمون پیشکش
 چه حاصل نیک از بسیار گیرم
 ہی عمرم کند این جاتقاضا
 نہ فرہ بر شمار در یک صحرا
 کہ تمار کو چہ دانش ستا بم
 نیا شتم تا کو غم را نشانہ
 چونازک شلخ دہم عرشہ وار
 کہ تمار از جہا منہ زرتار گیرم
 گر بوستن نیاید باتماشا
 بوزن آوردنہ قطرہ آب دریا

فکر متعال

بدست ساقی می پر زور و کش
پس گویم که در بهوبال تاملت
اگر حرفی ز تامل او بگویم
چو طبع گرم من هر وقت جوشت
چو شیم عاشقان لب ز آب است

که بیرون آورم از آب کاش
جوابش بهیچ خود محمود است
و من ز آب معین صد بار شوم
بخور و آب آتش زانکینه هوش
غلط گفتم مگر چشم جابست

سلامه تال متواتر
الا معاف و متواتر
سے کہ وہ اس طرح
دارا ہر مسئلہ میں
تال و سبب
کے ساتھ
کہ وہ اس طرح
دارا ہر مسئلہ میں
تال و سبب
کے ساتھ

چنان شفاعت هم صاف است لبش
 مبر احرف من از آن این است
 بگردش سر کشیده بنهر زار
 که فوج رنگ بسته جلد صفت
 بران آب است کار سوزی آب
 نویم زیر آبش زهر ریست
 خطاب موج او انگشت اعجاز
 مقرر گشت چو این چشمه مغسل
 همه از نار بیان از مرد و از زن
 قیامت پیشه گشته استخ و فرین
 باب آیند و از عکس رخ شان
 چو خرت از تن جدا گردند چالاک
 ز تاب حشر شان شد مضطرب
 ز بس طوفان پستان و زخندان
 چنان گردند گرم بے حجابی

قمر شد داغ از رشک جایش
 که آن آئینه روشن جبین است
 میان زلف و گیسوی یار
 که شد از باله روی مهر زلف
 برنت از دست مرجان سر سبز آبا
 که این تشبیه تازه دلپذیر است
 که ابروی کنی نازک لب دندان
 چه منسل بکه در انصاف مقتل
 برون آیند همچون خور و ز سکن
 ولیکن دوست دشمن کام هرن
 بود چشمه همه کان بدخشان
 بروی آب همچون موج بیابک
 چو از گرم آتش حال سیاب
 ز نار و سبب چشمه حید و کان
 که آب از محبت شان گرد آبی

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲
 ۴۸۳
 ۴۸۴
 ۴۸۵
 ۴۸۶
 ۴۸۷
 ۴۸۸
 ۴۸۹
 ۴۹۰
 ۴۹۱
 ۴۹۲
 ۴۹۳
 ۴۹۴
 ۴۹۵
 ۴۹۶
 ۴۹۷
 ۴۹۸
 ۴۹۹
 ۵۰۰
 ۵۰۱
 ۵۰۲
 ۵۰۳
 ۵۰۴
 ۵۰۵
 ۵۰۶
 ۵۰۷
 ۵۰۸
 ۵۰۹
 ۵۱۰
 ۵۱۱
 ۵۱۲
 ۵۱۳
 ۵۱۴
 ۵۱۵
 ۵۱۶
 ۵۱۷
 ۵۱۸
 ۵۱۹
 ۵۲۰
 ۵۲۱
 ۵۲۲
 ۵۲۳
 ۵۲۴
 ۵۲۵
 ۵۲۶
 ۵۲۷
 ۵۲۸
 ۵۲۹
 ۵۳۰
 ۵۳۱
 ۵۳۲
 ۵۳۳
 ۵۳۴
 ۵۳۵
 ۵۳۶
 ۵۳۷
 ۵۳۸
 ۵۳۹
 ۵۴۰
 ۵۴۱
 ۵۴۲
 ۵۴۳
 ۵۴۴
 ۵۴۵
 ۵۴۶
 ۵۴۷
 ۵۴۸
 ۵۴۹
 ۵۵۰
 ۵۵۱
 ۵۵۲
 ۵۵۳
 ۵۵۴
 ۵۵۵
 ۵۵۶
 ۵۵۷
 ۵۵۸
 ۵۵۹
 ۵۶۰
 ۵۶۱
 ۵۶۲
 ۵۶۳
 ۵۶۴
 ۵۶۵
 ۵۶۶
 ۵۶۷
 ۵۶۸
 ۵۶۹
 ۵۷۰
 ۵۷۱
 ۵۷۲
 ۵۷۳
 ۵۷۴
 ۵۷۵
 ۵۷۶
 ۵۷۷
 ۵۷۸
 ۵۷۹
 ۵۸۰
 ۵۸۱
 ۵۸۲
 ۵۸۳
 ۵۸۴
 ۵۸۵
 ۵۸۶
 ۵۸۷
 ۵۸۸
 ۵۸۹
 ۵۹۰
 ۵۹۱
 ۵۹۲
 ۵۹۳
 ۵۹۴
 ۵۹۵
 ۵۹۶
 ۵۹۷
 ۵۹۸
 ۵۹۹
 ۶۰۰
 ۶۰۱
 ۶۰۲
 ۶۰۳
 ۶۰۴
 ۶۰۵
 ۶۰۶
 ۶۰۷
 ۶۰۸
 ۶۰۹
 ۶۱۰
 ۶۱۱
 ۶۱۲
 ۶۱۳
 ۶۱۴
 ۶۱۵
 ۶۱۶
 ۶۱۷
 ۶۱۸
 ۶۱۹
 ۶۲۰
 ۶۲۱
 ۶۲۲
 ۶۲۳
 ۶۲۴
 ۶۲۵
 ۶۲۶
 ۶۲۷
 ۶۲۸
 ۶۲۹
 ۶۳۰
 ۶۳۱
 ۶۳۲
 ۶۳۳
 ۶۳۴
 ۶۳۵
 ۶۳۶
 ۶۳۷
 ۶۳۸
 ۶۳۹
 ۶۴۰
 ۶۴۱
 ۶۴۲
 ۶۴۳
 ۶۴۴
 ۶۴۵
 ۶۴۶
 ۶۴۷
 ۶۴۸
 ۶۴۹
 ۶۵۰
 ۶۵۱
 ۶۵۲
 ۶۵۳
 ۶۵۴
 ۶۵۵
 ۶۵۶
 ۶۵۷
 ۶۵۸
 ۶۵۹
 ۶۶۰
 ۶۶۱
 ۶۶۲
 ۶۶۳
 ۶۶۴
 ۶۶۵
 ۶۶۶
 ۶۶۷
 ۶۶۸
 ۶۶۹
 ۶۷۰
 ۶۷۱
 ۶۷۲
 ۶۷۳
 ۶۷۴
 ۶۷۵
 ۶۷۶
 ۶۷۷
 ۶۷۸
 ۶۷۹
 ۶۸۰
 ۶۸۱
 ۶۸۲
 ۶۸۳
 ۶۸۴
 ۶۸۵
 ۶۸۶
 ۶۸۷
 ۶۸۸
 ۶۸۹
 ۶۹۰
 ۶۹۱
 ۶۹۲
 ۶۹۳
 ۶۹۴
 ۶۹۵
 ۶۹۶
 ۶۹۷
 ۶۹۸
 ۶۹۹
 ۷۰۰
 ۷۰۱
 ۷۰۲
 ۷۰۳
 ۷۰۴
 ۷۰۵
 ۷۰۶
 ۷۰۷
 ۷۰۸
 ۷۰۹
 ۷۱۰
 ۷۱۱
 ۷۱۲
 ۷۱۳
 ۷۱۴
 ۷۱۵
 ۷۱۶
 ۷۱۷
 ۷۱۸
 ۷۱۹
 ۷۲۰
 ۷۲۱
 ۷۲۲
 ۷۲۳
 ۷۲۴
 ۷۲۵
 ۷۲۶
 ۷۲۷
 ۷۲۸
 ۷۲۹
 ۷۳۰
 ۷۳۱
 ۷۳۲
 ۷۳۳
 ۷۳۴
 ۷۳۵
 ۷۳۶
 ۷۳۷
 ۷۳۸
 ۷۳۹
 ۷۴۰
 ۷۴۱
 ۷۴۲
 ۷۴۳
 ۷۴۴
 ۷۴۵
 ۷۴۶
 ۷۴۷
 ۷۴۸
 ۷۴۹
 ۷۵۰
 ۷۵۱
 ۷۵۲
 ۷۵۳
 ۷۵۴
 ۷۵۵
 ۷۵۶
 ۷۵۷
 ۷۵۸
 ۷۵۹
 ۷۶۰
 ۷۶۱
 ۷۶۲
 ۷۶۳
 ۷۶۴
 ۷۶۵
 ۷۶۶
 ۷۶۷
 ۷۶۸
 ۷۶۹
 ۷۷۰
 ۷۷۱
 ۷۷۲
 ۷۷۳
 ۷۷۴
 ۷۷۵
 ۷۷۶
 ۷۷۷
 ۷۷۸
 ۷۷۹
 ۷۸۰
 ۷۸۱
 ۷۸۲
 ۷۸۳
 ۷۸۴
 ۷۸۵
 ۷۸۶
 ۷۸۷
 ۷۸۸
 ۷۸۹
 ۷۹۰
 ۷۹۱
 ۷۹۲
 ۷۹۳
 ۷۹۴
 ۷۹۵
 ۷۹۶
 ۷۹۷
 ۷۹۸
 ۷۹۹
 ۸۰۰
 ۸۰۱
 ۸۰۲
 ۸۰۳
 ۸۰۴
 ۸۰۵
 ۸۰۶
 ۸۰۷
 ۸۰۸
 ۸۰۹
 ۸۱۰
 ۸۱۱
 ۸۱۲
 ۸۱۳
 ۸۱۴
 ۸۱۵
 ۸۱۶
 ۸۱۷
 ۸۱۸
 ۸۱۹
 ۸۲۰
 ۸۲۱
 ۸۲۲
 ۸۲۳
 ۸۲۴
 ۸۲۵
 ۸۲۶
 ۸۲۷
 ۸۲۸
 ۸۲۹
 ۸۳۰
 ۸۳۱
 ۸۳۲
 ۸۳۳
 ۸۳۴
 ۸۳۵
 ۸۳۶
 ۸۳۷
 ۸۳۸
 ۸۳۹
 ۸۴۰
 ۸۴۱
 ۸۴۲
 ۸۴۳
 ۸۴۴
 ۸۴۵
 ۸۴۶
 ۸۴۷
 ۸۴۸
 ۸۴۹
 ۸۵۰
 ۸۵۱
 ۸۵۲
 ۸۵۳
 ۸۵۴
 ۸۵۵
 ۸۵۶
 ۸۵۷
 ۸۵۸
 ۸۵۹
 ۸۶۰
 ۸۶۱
 ۸۶۲
 ۸۶۳
 ۸۶۴
 ۸۶۵
 ۸۶۶
 ۸۶۷
 ۸۶۸
 ۸۶۹
 ۸۷۰
 ۸۷۱
 ۸۷۲
 ۸۷۳
 ۸۷۴
 ۸۷۵
 ۸۷۶
 ۸۷۷
 ۸۷۸
 ۸۷۹
 ۸۸۰
 ۸۸۱
 ۸۸۲
 ۸۸۳
 ۸۸۴
 ۸۸۵
 ۸۸۶
 ۸۸۷
 ۸۸۸
 ۸۸۹
 ۸۹۰
 ۸۹۱
 ۸۹۲
 ۸۹۳
 ۸۹۴
 ۸۹۵
 ۸۹۶
 ۸۹۷
 ۸۹۸
 ۸۹۹
 ۹۰۰
 ۹۰۱
 ۹۰۲
 ۹۰۳
 ۹۰۴
 ۹۰۵
 ۹۰۶
 ۹۰۷
 ۹۰۸
 ۹۰۹
 ۹۱۰
 ۹۱۱
 ۹۱۲
 ۹۱۳
 ۹۱۴
 ۹۱۵
 ۹۱۶
 ۹۱۷
 ۹۱۸
 ۹۱۹
 ۹۲۰
 ۹۲۱
 ۹۲۲
 ۹۲۳
 ۹۲۴
 ۹۲۵
 ۹۲۶
 ۹۲۷
 ۹۲۸
 ۹۲۹
 ۹۳۰
 ۹۳۱
 ۹۳۲
 ۹۳۳
 ۹۳۴
 ۹۳۵
 ۹۳۶
 ۹۳۷
 ۹۳۸
 ۹۳۹
 ۹۴۰
 ۹۴۱
 ۹۴۲
 ۹۴۳
 ۹۴۴
 ۹۴۵
 ۹۴۶
 ۹۴۷
 ۹۴۸
 ۹۴۹
 ۹۵۰
 ۹۵۱
 ۹۵۲
 ۹۵۳
 ۹۵۴
 ۹۵۵
 ۹۵۶
 ۹۵۷
 ۹۵۸
 ۹۵۹
 ۹۶۰
 ۹۶۱
 ۹۶۲
 ۹۶۳
 ۹۶۴
 ۹۶۵
 ۹۶۶
 ۹۶۷
 ۹۶۸
 ۹۶۹
 ۹۷۰
 ۹۷۱
 ۹۷۲
 ۹۷۳
 ۹۷۴
 ۹۷۵
 ۹۷۶
 ۹۷۷
 ۹۷۸
 ۹۷۹
 ۹۸۰
 ۹۸۱
 ۹۸۲
 ۹۸۳
 ۹۸۴
 ۹۸۵
 ۹۸۶
 ۹۸۷
 ۹۸۸
 ۹۸۹
 ۹۹۰
 ۹۹۱
 ۹۹۲
 ۹۹۳
 ۹۹۴
 ۹۹۵
 ۹۹۶
 ۹۹۷
 ۹۹۸
 ۹۹۹
 ۱۰۰۰

نه پنداری که خسته حجاب است
 بدن شویند و باز میانمایند
 که این زده خطه آن بالا برآمد
 که افشرد آب زموی کاکل
 بروانشان دگر زلف سیاه
 بروی مهریز دگر ز مهر آب
 که بالا بلند استاده برپا
 بچشمه می کنند از بس گل افشان
 چو فارغ می شوند از شست و شو
 ز عکس چهره آن گلزاران
 پرستش را مستر کرد این قوم
 همه زهره چین از پای تا فرق
 بدین تقریب خوش آزاد گردند
 بظاهر این همه هنگامه ساز
 مراد دیده دل و استانند

که چشمه دخت چشم از حجاب است
 زهر دستی دراز میانمایند
 که این بالا شد آن از جاد آمد
 بناحق نخت صد خون غفل
 شب دیخور کرده صبح که را
 کند او را عشق خویش بیاب
 تماشای کند تا گم سراپا
 بهار سوسه رود ناحق بطوفان
 بهر سوسه همین آرند رو را
 بهر کوچه بهاران در بهاران
 بحکم شوق اندر سال و یوم
 چو ماه و مهر در سیم و طلا غرق
 ز گردش همچو مهر و منه نگردند
 بیاطن حق گذارنی حق نوازی
 سرانجام در آغاز دهند

<p> نیا ہم تا بر وز حشر در هوش چو نطق من بفر من بگوید بود تا پادشاه روز شنبه عشر بود تا بر زمین گردون گروان بود تا جاس لال و رنگ بود تا روز و شب ہم پیوست بود تا هفت و ایام در ماه بود تا بوزنگ و رنگ در گل بود شاه جهان بگیم بعالم </p>	<p> کند خود هوش یا دم را فراموش نخستین از زبان چرب گوید بود تا ماه را از منیض خوهر بود تا سن زن گل ابر گریان بود تا بوسه خوش بال و پرنگ بود تا از پی اخفا اشاعت بود تا سال را باد و روسن راه بود تا کیف اسیر محبت بل باقال و شهرت نام من هم </p>
--	--

ذکر نام خوشتر کلام

بیا اے ساتی کم کاس من
 بیگن هر چه باشد از کم و بیش
 که ساز و باول من خستم ایست
 خوش آیند همنی بنیم اطاعت
 و گرنه جنس من سنی در کمی نیست
 که کرد افت گری بتیست من
 ز لایه باد و مرهم بر دلش
 کنم کوتاه تطویل حکایات
 اطاعت می شود و چه طاعت
 و رین وادی و لم اصلا غنیمت

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

ز بحر این سخن بشی از نمیست
 نیم خاموشش شمع بزم کوران
 نگدین خنسامه یعنی خامه مات
 براس گفتن ست این هر چه تم
 بس از گفتنیها ماند در دل
 اگر چه نقش کلام صاف صاف
 بسین نقش و نگار دل کش من
 تمامی تازه مصنوع چست بندش
 بود عمرت در ازای جان عالم
 نثار و انجینستان جبارم تو
 طناب تو بود و خمیر تو
 چو بیند خطم من خیره لگا
 لب او خیره گاه ناله گرد
 شو احم سیم وزرنه لعل و گوهر
 لگا به از ره احسان لب سبت

سمن کو تہ چون در عالمی نیست
ولیکن مشعل را و خندان
کہ نقشش چون نگین بر لوح دلهاست
کہ بر شوخے فکر ت در نہ نفهم
برون ماند نہ گوہ از تیگل
ولیکن صورت فوٹو گرافست
حین ہر حرف دارد زید آن
سبا گرم گوئی تیز آتش
مثال خویش را سن خود شامل
کہ ابرہ کسہ باشد استر نو
و گرنہ باشد ابر آمدن دو
بود و در زبان مسلح است
ز بانہش مگر تیغ نہ گردد
بود جسم عرض باشی تو جوہر
کہ سیم ہیچ خرسندی بندست

[illegible]

چو این شاهد لباس ختم پوشید	بصحن صفحہ ستانہ خراب
دلہ را برد از جیب افکند کاش	بجهد اسد کہ شد خوب بخت کاش

عطار گفت این تاج الکلام است

تماشا گاہ چشم خاص و عام است

قطعه یارخ طبع شنوی از نشی سید جمیل احمد
سہوانی برادرزادہ حضرت صنف عم فیضہ

تسلیم نامدار بوجہ صفت جمیل تو	ذوقی مذاق گفت لسانی لسان تو
طبع ترا کہ تازہ و نگین صفات تو	باید ستود بایع و بہاران تو
کلب حرم بہرست فکلب تو	کیون گاشت گاہ کسی آسمان تو
نازم بخامہ تو کہ بر طرد و لقب	این شنوی بہرست شاہجہان تو
آن شاہ نامدار کہ کلمہ بنام او	سلطان کامگار و شہ کامران تو
دیندار آن کسی است کہ درین پیکار	محمود خواند او پس بگفت آخیاں تو
گفتم کہ بسبیل تنزل چنین بود	اورا اگر سیاحہ کسی آسمان تو
این نامہ بہت شاہ عدل صفا	کانرا امام کشیش سخن پروران تو
گفت این چنین کہ چہ کی این گفت	نتوان نوشت چہ کی آخیاں تو

هندی نثر اور انشیم کی گنج	زمینان سخن بشوہ اہل زبان نوشت
ابیات گفتہ است کہ بحر آفریدہ است	امنون و سیدہ است کہ لکھنوی

دل خواستگار شد چو پی سال طبع آن

گفتم ^{از تہذیب و تمدن} رہے محاسن شاہ جهان نوشت

تقریر نظریۃ کلک جواہر سلک ادیب بلاغت نشان دیر فصاحت تہ اہل
رشد سببان و اسیر فحار الشعر حافظا خفا نہ جانا صفا شہر بہر

سلمۃ اللہ القدر

بنامیر و بولعجب نقشی زدند کہ غیر ادخلو گاہ قبول نیاید و غریب پیکری
بر نگختند کہ جز نہاخنانہ دل باز نکشاید یارب این نگار چینی ست نہ صورت
ارزنگی کہ بہ یک جہان سامانش توان ستود این نقش خود میں بر نشاندہ
ذلیق المعنی حضرت تسلیم ست کہ معانی اوصاف بلندش کسوت الفاظ نپید
و شبہ از فکر رسایش جز بسد رتہ المنتہی آشیان گیر کسی را کہ پیایش نگارند
شانستہ افترا و بہان ست و نظمیکہ در برابرش گزارند صرف قباح و
نقصان معانی را انیس خلوت راز است و ساز الفاظ را دکشانہ و ساز
آمر و لوای مشنوی در معرکہ بلاغت برافروختہ مطایب اہل را بطلایا

فصاحت گرانبار ساخته است و چون نباشد که خلاق خداوندی علیا
 حضرت خداوند نعمت نواب شاه جهان بیگم صاحب دایم قبا
 قطره از دریا بر شمرده است و نامشز ملکی حضرت قدسی منزلت نواب والا جا
 امیر الملک سید محمد صدیق حسن خان بهادر عم نواله فرقه اوجا اگر داده
 کسیکه دیدنیهای بهوپال را ندیده باشد درین کتاب بنگرد که بکدام
 لطف اشاره بازی نماید و هر که بکاملان این دیار رسیده باشد بحسن
 عبارتش به بندگی بچپ خوبی کرد اوصاف هر کس بر سر آید هر یک را بدل الف
 فراخو حالت یاد کرده که بان در خور و قابل ست غیر از شیر بے مایه که کمال
 ناقص و در نقصان کامل ست چون مبین این بیان و مضمون این عنوان
 که آن را جشن تاج محل نام کرده اند تکمیل عمارت موقوف ست و هر یک
 از صنعتگران چاکدست در اعداد کار خویش مصروف و حضور کرسه ممدوح
 فرمان رفت تا اندرین فرصت کار پردازان مطیع سرکاری بپاوشا قان چشم
 برآه رسیدند و در اتمام عمده الاقران و الاشباه حامل التشریل محمد کرامت
 زیرنگ طبعش بر کشیدند آری کلامیکه بدین شائستگی باشد که سوت قبول
 چون نه پذیرد و خفیکه طبعش شک افتد و در و اما چو انگیزد یار نبام صنف

در هر جا فسانه و اشعار شنوی بر هر لب ترانه باد و له مورخا

فوقیت مجسمه حرفیان	یک شور زهر کنار برخاست
--------------------	------------------------

خوش و فرزند بهار تاریخ	فرمود که شنوی دل آراست
------------------------	------------------------

تقریظ نخبه قلم معجزه ششمی محمد منظور احمد صاحب آباد

بعد حکیم سخن آفرین و نعت جناب ختم المرسلین و نسبت آل معظم و تنای
اصحاب نفیخ منظور احمد مراد آبادی که علم و عمل را به خیال توحد عرف
به یک معنی می خواند نمی خواهد که استعداد خود را کشته تیغ بیدریغ بیداد
منه الا حکم انصاف طبیعت است که احفای شهادت حق آئینه وار طبل
کوشی ست پس بهتر همانست که باندازه طاقت زبان طلاق بجار آورم اگر چه
چنانکه باید و شاید نباشد بلکه یکی از هزار دانه که از بسیار گیرم و بر طبق
عرض گذارم درین نزدیکی ایام منیت فرجام حضرت وحی العظیم نشی انوارین
تسلیم که کلام او شان چون نور آفتاب در عالم رسیده و جهان از باغ فیض
ایشان گل مراد و امن و امن چیده در تعریف و توصیف رُسُیّه بهو پال و ام
دولت ابا اقبال شنوی هزار بیت بزبان فارسی گفته و در صورت معنی

سفت اندر بر دای خیال ملاحظه سرکار عالیسه و اتقای نوا صاحب بهادری
 عمیت تسلیم مداح گرفت که نشوخی طبیعت و کش خرامی و کش طاهره شرباری مضمون
 و نازکی خیال و دورتی و پستی ترکیب و جلوه زیری فصاحت و بلاغت استودان
 کار بهنجونیست و او این کلام لطف انضمام حواله و حدان ضمیر انصاف تحسین ناطق
 با تمکین کرده باین دعا طرب اللسان می شوم الله العالمین مداح و مدحین
 را بهر آن و آوان سرور دارد و این نامه گران ارز را از نگاه کور زدن
 او کور همان دور دارد فقط

این شکر و کلمات و این نظم و لافیه قطعیه تایید مطبوعه خوش آید و مقبول عوام است
 منظور بهال طبعش خامه حکرم منقوط قسم کرد که بس شوخ کلام
 تقریظ شکر و نامج الکلام تراوش پذیر قریط سبع معجز نظام سید
 محمد شاکر حسین صاحب خلف اکبر شری محمد صاحب حسین صاحب

ورق گردان صحائف نامدانی شاکر حسین سوسانی که نه از الف با آشنائی
 دارد و نه از فن سخن شناسائی حرف واهی بر زبان می آرد و مانند دل سی پاره
 کتاب در غزل دارد نداند که لفظ را بهر معنی آفریدند یا معنی را خلعت لفظ پوشانید
 خوش نمی آید بلکه گریه می نماید که در زبم اصحاب سخن و ارباب فن چه دانی خود را

جمال دهد و مانند امام تسبیح با خدای عالمی بالابستند و تاج بزرگی بر سرند
 خصوصاً در تقریظ ثنوی نظم اعمام ذوی الافهام منشی انوار حسین صاحب
 تسلیم لفظی بر طراز دو بلفرض محال اگر برای محبوبان سیه چرده الفاظ شوخ
 و خوبان نازک اندام معنی دلاور و بزرگ صفت بجا اندازد و یاد دشمنای خدا و ندان که
 بنده پروری و نسیض گسری ملازم طبع او تسانست و دست عطایت
 چون ابرنریان به چار دکانک عالم گوهر افشان حرفی از لفظی گیرد و لفظی
 از سطر پذیرد و گیر بے دهن زبان خواهند گشتا که برادر زاد مدح عم و حمیم
 و ادیانکه چاکر مبحث آقا پر دخت و علم قلم رسیدان عبارت خوشتر
 با فرخت ازین سور و تافتیم و در کوچه دهکاداح و مدوح شتافتیم
 الهی تا باه از مهر نور یابد و مهر بر بنر خوره تا بد و تا در آب برودت است
 و در آتش حرارت نظر پر دخت و نوخت مدوح بر ساحت احوال غریبان
 و بے نصیبان جهان بناماد

قطعه تاریخ

دل تازگی گرفت از نور و جان نو	شکر خدا که نشو طبع طبع شد
یک جمله خواند و بار که پاکیزه ثنوی	شاکر بال طبع و تاریخ آرزو

UNIVERSITY LIBRARY
MUSEUM LIBRARY

ت ۲۲

DUE DATE

۸۹۱۵۱۲۵

R07.04.99.

نام.

105. 1915/16

تاج الاقبال

Date	No.	Date	No.
R07.04.99.			
12 27			